

***PROGRAM PROMOCJI
ZATRUDNIENIA
ORAZ
AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU
PRACY
W POWIECIE LUBACZOWSKIM
na lata 2015-2020***

Zasięg działania
Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie

Źródło: <http://www.lubaczow.pl>

Zawartość

<i>WSTĘP</i>	4
<i>ANALIZA SYTUACJI NA LOKALNYM RYNKU PRACY</i>	6
<i>1. Charakterystyka społeczno - gospodarcza powiatu lubaczowskiego</i>	6
1.1. Uwarunkowania demograficzne	6
1.2. Sytuacja gospodarcza powiatu lubaczowskiego	7
<i>2. Sytuacja na rynku pracy</i>	14
2.1 Analiza rynku pracy	14
2.2 Poziom i dynamika stopy bezrobocia	17
2.3. Struktura osób bezrobotnych	19
2.3.1. Podział osób bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia i posiadane kwalifikacje zawodowe	19
2.3.2. Podział osób bezrobotnych ze względu na staż pracy	23
2.3.3. Podział osób bezrobotnych ze względu na wiek.....	25
2.3.4. Podział osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy, sytuacja osób długotrwale bezrobotnych na lokalnym rynku pracy.....	32
2.3.5. Sytuacja osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy	35
2.3.6. Charakterystyka osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	39
<i>ANALIZA SWOT RYNKU PRACY W POWIECIE LUBACZOWSKIM</i>	43
<i>CELE PROGRAMU</i>	44
<i>PODSUMOWANIE</i>	48

WSTĘP

Polityka rynku pracy realizowana przez samorząd powiatu lubaczowskiego jest wypadkową krajowej polityki w dziedzinie zatrudnienia. Dodatkowo Polska jako kraj członkowski Unii Europejskiej jest zobowiązana do realizacji priorytetów Strategii Europa 2020 tj. rozwoju inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającemu włączeniu społecznemu.

Przed polskim rynkiem pracy postawiono zadanie zwiększenia wskaźnika zatrudnienia ogółem, co spowoduje zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem oraz zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej.

Głównym dokumentem zawierającym najważniejsze wytyczne i stanowiącym podstawę realizacji polityki rynku pracy na szczeblu krajowym stał się Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015 – 2017, inspirowany Strategią Europa 2020. Misja planu oscyluje wokół działań, które przyczynią się do wzrostu zatrudnienia oraz wsparcia osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Na szczeblu lokalnym samorząd powiatu lubaczowskiego jako jeden z realizatorów polityki rynku pracy, jest zobowiązany do przemyślanych i stabilnych działań w zakresie aktywnej polityki rynku pracy, edukacji oraz zabezpieczenia społecznego. Wszystkie podejmowane działania na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy powinny być ze sobą spójne i konsekwentnie dążyć do wzmocnienia polityki prozatrudnieniowej.

Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie, aby nadać kształt realizacji działań prozatrudnieniowych oraz zdefiniować główne zadania w tym zakresie opracował Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2015 - 2020.

Niniejszy dokument jest wykonaniem postanowień art. 9 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 149 z późn zmianami) i zawiera nadrzędne cele polityki lokalnego rynku pracy, opis oraz przewidywane efekty działań przyjętych do realizacji.

Opracowanie stworzono na podstawie analizy źródeł zastanych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie, Banku Danych Lokalnych GUS, oraz Urzędu Statystycznego w Rzeszowie. Skorzystano również z zasobów internetowych, w tym stron internetowych urzędów miast i gmin powiatu lubaczowskiego.

Program opracowany został na podstawie analizy stanu i struktury lokalnego rynku pracy oraz kształtujących się trendów gospodarczych. Po dokonaniu analizy mocnych i słabych stron oraz występujących szans i zagrożeń określony został **Cel główny Programu: Ograniczenie bezrobocia i wykluczenia społecznego poprzez podejmowanie działań wspierających aktywność zawodową**

mieszkańców powiatu lubaczowskiego i podnoszących jakość obsługi lokalnego rynku pracy oraz cele szczegółowe, do których należą:

- **Cel szczegółowy 1:** Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy w wejściu lub powrocie na rynek pracy;
- **Cel szczegółowy 2:** Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy;
- **Cel szczegółowy 3:** Wzmacnianie współpracy z ośrodkami pomocy społecznej i innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- **Cel szczegółowy 4:** Doskonalenie jakości usług świadczonych przez powiatowy urząd pracy.

Szczególną uwagę zwrócono na to, by cel główny i cele szczegółowe przyjęte w powyższym dokumencie były zgodne z założeniami polityki rozwojowej państwa, województwa, powiatu, gmin oraz z normami wynikającymi z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy został przygotowany w oparciu o wytyczne następujących dokumentów strategicznych:

- Strategii Europa 2020,
- Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój,
- Regionalnego Programu Zatrudnienia 2014 - 2020
- Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015– 2017,
- Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015,
- Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020,
- Strategii Rozwoju Powiatu Lubaczowskiego.

Program jest zgodny z podstawowymi aktami prawa polskiego w dziedzinie zatrudnienia.

Budowę Programu oparto na partnerskim modelu budowy planów strategicznych, dzięki czemu dokument ten stanowi swoiste zaproszenie do współpracy dla wszystkich podmiotów lokalnych zainteresowanych rozwojem sfery polityki społecznej w powiecie.

ANALIZA SYTUACJI NA LOKALNYM RYNKU PRACY

1. Charakterystyka społeczno - gospodarcza powiatu lubaczowskiego

1.1. Uwarunkowania demograficzne

Powiat lubaczowski jest położony w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego. Od północy graniczy z województwem lubelskim, od zachodu i południa z powiatem przemyskim oraz jarosławskim, a od wschodu z Ukrainą. Zajmuje powierzchnię 1310 km², co daje 7% powierzchni województwa podkarpackiego. W skład powiatu wchodzi 8 gmin, w tym jedna gmina miejska (Lubaczów), trzy gminy miejsko-wiejskie (Cieszanów, Oleszyce, Narol), oraz cztery gminy wiejskie (Lubaczów, Horyniec-Zdrój, Wielkie Oczy, Stary Dzików). Będąc największym powiatem województwa pod względem powierzchni, jest jednocześnie jednym z najmniej zaludnionych (44 osoby na km²) powiatów, o łącznej liczbie ludności oscylującej wokół 60 tys. mieszkańców, co daje trzecie miejsce od końca w województwie i o jednym z najniższych współczynników przyrostu naturalnego na Podkarpaciu. Ważnym podkreślenia zjawiskiem jest odpływ ludności ilustrowany przez saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych, które od 2000 roku posiada wartość ujemną. Między innymi te czynniki wpływają na wysoką liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym.

Tabela 1. Ludność powiatu lubaczowskiego

	2007	2010	2013
Ludność	56 960	56 681	57 057
W % ludność w wieku przedprodukcyjnym	21,9	19,7	18,6
W % ludność w wieku produkcyjnym	62,0	63,8	64,09
W % ludność w wieku poprodukcyjnym	16,1	16,5	17,3
Ludność w wieku nieprodukcyjnym w przel. na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,3	57,1	56,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych (różnica liczby osób)	-210	-161	-202
Przyrost naturalny w %	0,5	0,5	-1,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

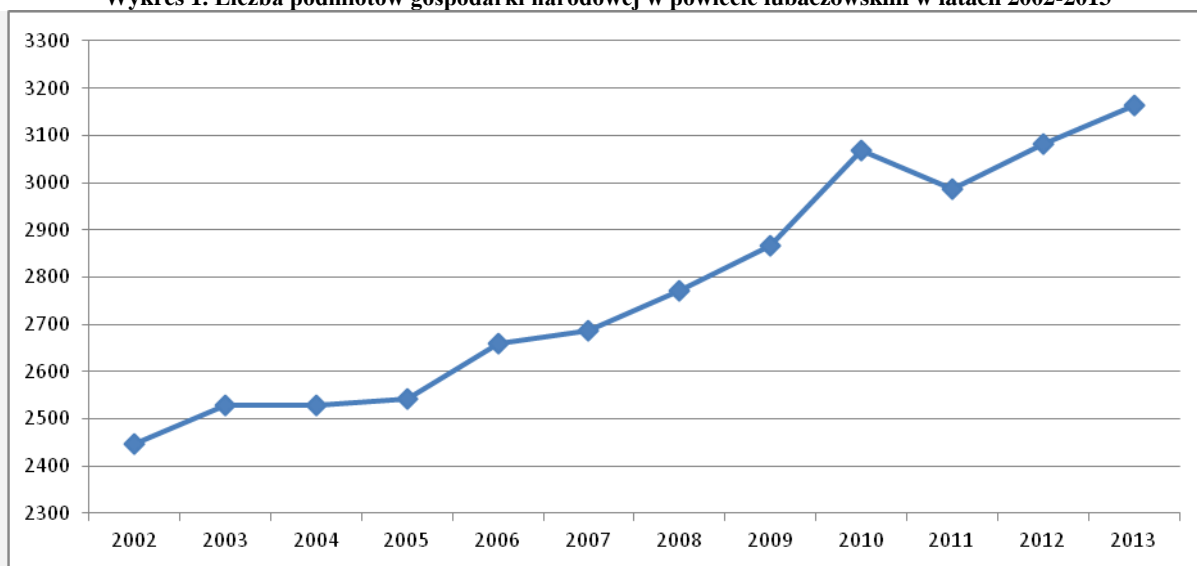
Sygnalizowana wcześniej migracja osób wpływa na strukturę wykształcenia mieszkańców powiatu. Odpływ mieszkańców w dużej mierze dotyczy osób z wyższym wykształceniem i o lepszych kwalifikacjach zawodowych. W powiecie lubaczowskim 46% mieszkańców posiada wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne albo niepełne podstawowe lub gimnazjalne. Osoby z wykształceniem

zasadniczym zawodowym stanowią 25%, osoby z wykształceniem średnim 23%, zaś najrzadziej reprezentowaną grupą są mieszkańcy z wykształceniem wyższym – 6%.

1.2. Sytuacja gospodarcza powiatu lubaczowskiego

W 2013 roku w powiecie lubaczowskim działały 3163 podmioty gospodarki narodowej, 181 w sektorze publicznym (o 9 mniej niż w roku poprzednim), oraz 2982 w prywatnym (o 90 więcej niż w 2012 roku), ogółem działało o 81 podmiotów więcej niż w roku poprzednim. Należy zauważyć, że liczba podmiotów działających w powiecie lubaczowskim poza rokiem 2011 systematycznie rośnie, w 2002 roku było ich 2447, pięć lat później – w 2007 już 2686, zaś w omawianym roku po raz trzeci było ich więcej niż trzy tysiące.

Wykres 1. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w powiecie lubaczowskim w latach 2002-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak wspomniano powyżej, w 2012 roku w powiecie lubaczowskim działały 3082 podmioty gospodarki narodowej, liczebnie dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 10 osób, w badanym okresie stanowiły 94% wszystkich działających na lokalnym rynku firm, zaznaczyć należy, że ich liczba w ciągu roku zdecydowanie wzrosła o 114 podmiotów. Zmalała natomiast liczba małych przedsiębiorstw, w 2011 roku było ich 177, w końcu 2012 już 156. Liczba średnich przedsiębiorstw wyniosła 28, jednym z nich stał się zakład, który w poprzednim roku klasyfikowano jeszcze jako duże przedsiębiorstwo, zaś na skutek redukcji etatów w ramach zwolnień grupowych liczba pracowników znacząco spadła. W efekcie tylko jeden zakład pracy (jednostka publiczna) w 2012 roku spełniał kryteria zaliczania do dużych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 250 pracowników.

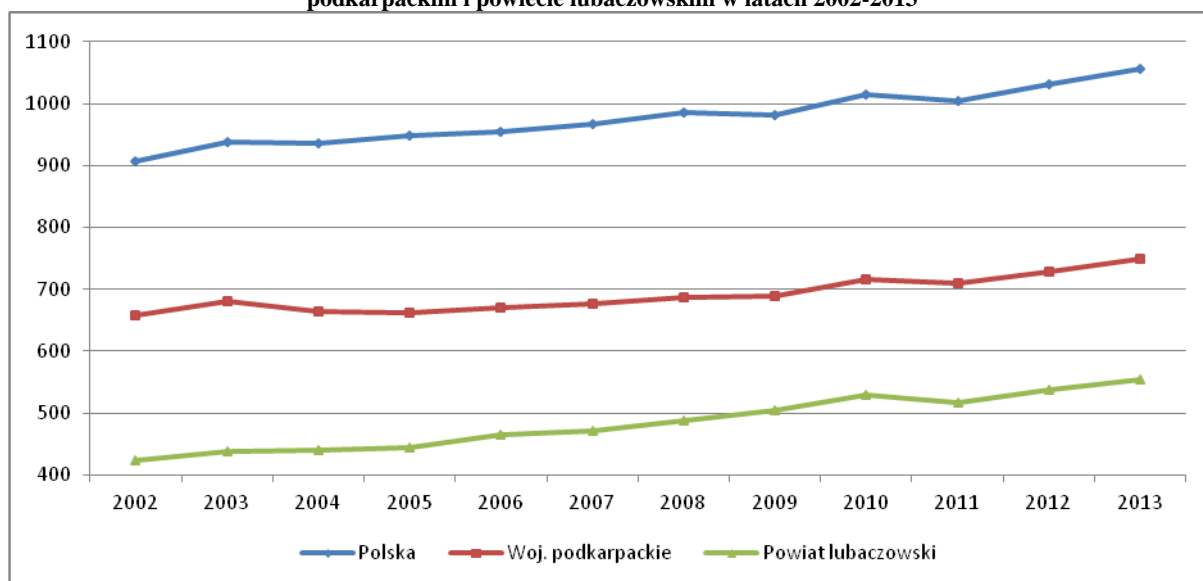
Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w powiecie lubaczowskim w latach 2009 – 2013, podział według klasy wielkości

	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	2867	3069	2987	3082	3163
0 - 9	2659	2862	2783	2897	2987
10 - 49	181	180	177	156	149
50 - 249	25	25	25	28	26
250 i więcej	2	2	2	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Za jedną z najbardziej reprezentatywnych wytycznych obrazujących rozwój ekonomiczny danego obszaru brany jest wskaźnik aktywności gospodarczej mieszkańców, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców. W 2013 roku wskaźnik ten wyniósł 865 i była to wartość najwyższa w badanym okresie, jednakże w porównaniu z resztą województwa a zwłaszcza kraju była to liczba mizerna, niemal dwukrotnie niższa niż średnia w Polsce i jedna z najgorszych na Podkarpaciu (gorszą wartość uzyskał jedynie powiat ziemski Przemyśl).

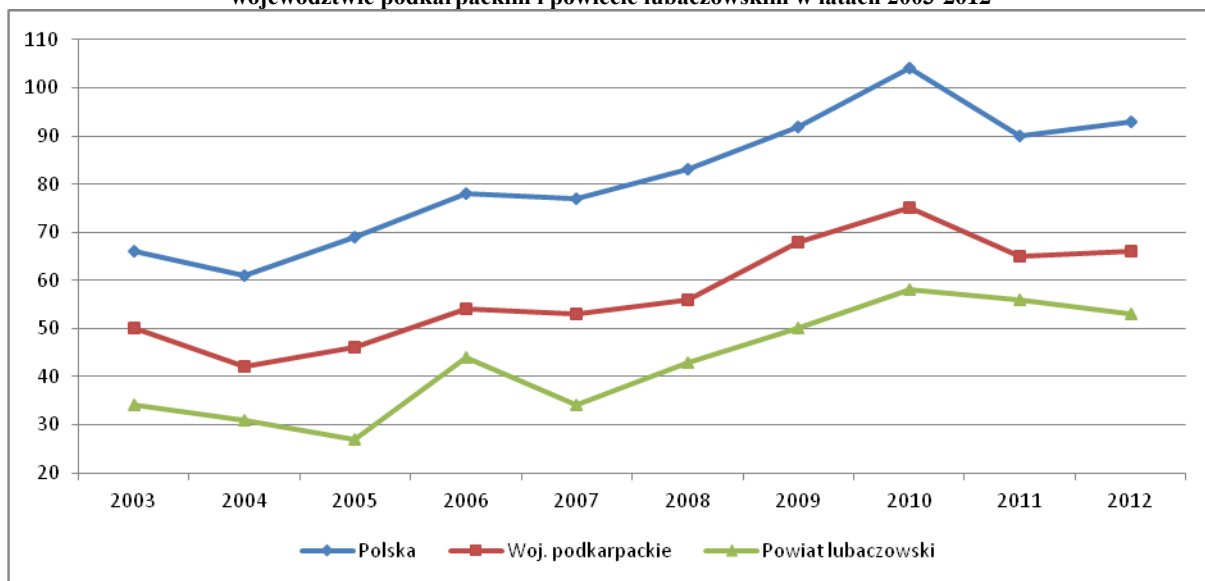
Wykres 2. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności. Porównanie wartości w kraju, województwie podkarpackim i powiecie lubaczowskim w latach 2002-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższy opis warto uzupełnić obserwacją dotyczącą dynamiki powstawania nowych firm (uzyskane wyniki porównano ze statystykami krajowymi i wojewódzkimi). Niestety i pod tym kątem powiat lubaczowski znacznie odbiega od wskaźników rejestrowanych na poziomie kraju i województwa, choć w tym przypadku różnice nie są tak drastycznie duże jak przy poprzedniej klasyfikacji. Co ważne podkreślenia w ciągu dziewięciu lat aktywność mieszkańców powiatu w zakładaniu własnych firm wzrosła niemal dwukrotnie, osiągając najwyższą wartość w 2010 roku.

Wykres 3. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności. Porównanie wartości w kraju, województwie podkarpackim i powiecie lubaczowskim w latach 2003-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zdecydowanie największa liczba podmiotów działających w powiecie lubaczowskim jest zarejestrowana w sekcji *G - Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych*, w 2013 roku były to 824 firmy, z czego 568 w dziale 47 - *handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi*. Należy zauważyć jednak, że w tym dziale liczba działających firm systematycznie spada – w 2009 było ich 620, a w 2011 roku 604.

W drugiej pod względem liczebności sekcji *F – Budownictwo* funkcjonowało 499 przedsiębiorstw, z czego najwięcej w dziale 43 - *roboty budowlane specjalistyczne* (381 firm). Warto również zwrócić uwagę na sekcję *C – Przetwórstwo przemysłowe*, reprezentowaną przez 272 podmioty, z których największa liczba była związana z przemysłem drzewnym: w dziale 16 - *produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* istniało 101 firm, zaś w dziale 31 – *produkcja mebli* funkcjonowało 28 firm. Zwraca uwagę bardzo mała liczba podmiotów związanych z przemysłem spożywczym w powiecie o charakterze rolniczym – w dziale 10 - *produkcja artykułów spożywczych* w 2012 roku było zarejestrowanych jedynie 29 zakładów.

Wskaźnikiem, który można traktować jako jeden z głównych wyznaczników sytuacji w danej branży gospodarki narodowej jest wyliczenie liczby rejestracji i wyrejestrowań podmiotów gospodarczych w danych okresie, oczywiście okresu dwunastu miesięcy nie można traktować jako wysoce reprezentatywnej cezurę czasu, jednak dla celu bieżącej analizy warto pokusić się o takie zestawienie. Największą różnicę zaobserwowano w sekcji *F – Budownictwo* – w 2013 roku funkcjonowały o 24 firmy więcej niż rok wcześniej, natomiast w sekcji *Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*, istniało o 5 podmiotów mniej.

Na kształt gospodarki powiatu lubaczowskiego wpływają trzy najbardziej rozwinięte sektory – jest to sektor handlu i napraw, skupiający niemal 28% przedsiębiorstw, sektor budownictwa, w którym działa 15% wszystkich podmiotów oraz sektor przemysłu skupiający 8% firm. Ważnym wskaźnikiem, obrazującym sytuację na lokalnym rynku pracy w tym kontekście, jest struktura pracodawców według liczby zarejestrowanych pracowników.

Tabela 3. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w powiecie lubaczowskim w latach 2009-2014 według sekcji i działów PKD 2007

SEKCJE I DZIAŁY WEDŁUG PKD 2007		2009	2010	2011	2012	2013
RAZEM		2867	3069	2987	3082	3163
SEKCJA A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	134	137	143	142	147
	a - 01 uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	49	52	64	67	69
	a - 02 leśnictwo i pozyskiwanie drewna	84	84	78	74	77
	a - 03 rybactwo	1	1	1	1	1
SEKCJA B	GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0	0	0	1	3
	b - 05 wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	0	0	0	0	0
	b - 06 górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	0	0	0	0	0
	b - 07 górnictwo rud metali	0	0	0	0	0
	b - 08 pozostałe górnictwo i wydobywanie	0	0	0	1	2
	b - 09 działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	1
SEKCJA C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	232	255	254	260	272
	c - 10 produkcja artykułów spożywczych	23	24	26	26	29
	c - 11 produkcja napojów	1	1	2	2	2
	c - 12 produkcja wyrobów tytoniowych	0	0	0	0	0
	c - 13 produkcja wyrobów tekstylnych	1	2	2	3	3
	c - 14 produkcja odzieży	7	6	5	8	7
	c - 15 produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	1	1	1	1	1
	c - 16 produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	101	105	100	97	101
	c - 17 produkcja papieru i wyrobów z papieru	0	0	0	0	0
	c - 18 poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1	2	2	2	2
	c - 19 wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	0	0	0	0	0
	c - 20 produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3	3	2	2	2
	c - 21 produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	0	0	0	0	0
	c - 22 produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4	4	4	4	4
	c - 23 produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	13	18	17	18	19
c - 24 produkcja metali	3	3	3	3	3	
c - 25 produkcja metalowych wyrobów	17	25	28	30	28	

SEKCJE I DZIAŁY WEDŁUG PKD 2007		2009	2010	2011	2012	2013
	gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń					
	c - 26 produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	1	1	1	2	2
	c - 27 produkcja urządzeń elektrycznych	0	0	0	1	2
	c - 28 produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2	2	1	1	1
	c - 29 produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	0	0	0	0	0
	c - 30 produkcja pozostałego sprzętu transportowego	0	0	0	0	2
	c - 31 produkcja mebli	22	26	27	27	28
	c - 32 pozostała produkcja wyrobów	20	19	20	21	22
	c - 33 naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	12	13	13	12	14
SEKCJA D	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	0	0	0	5	4
	DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE CIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	15	14	14	15	14
SEKCJA E	e - 36 pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	4	3	3	3	3
	e - 37 odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	6	6	6	6	5
	e - 38 działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	5	5	5	6	6
	e - 39 działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	0	0	0	0	0
SEKCJA F	BUDOWNICTWO	410	453	453	475	499
	f - 41 roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	90	89	79	83	89
	f - 42 roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	21	25	30	28	29
	f - 43 roboty budowlane specjalistyczne	299	339	344	364	381
SEKCJA G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	832	878	837	824	824
	g - 45 handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	89	105	100	108	126
	g - 46 handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	123	127	133	126	130
	g - 47 handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	620	646	604	590	568
SEKCJA H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	126	135	141	146	150
	h - 49 transport lądowy oraz transport rurociągowy	121	129	133	138	141
	h - 50 transport wodny	0	0	0	0	0
	h - 51 transport lotniczy	0	0	0	0	0
	h - 52 magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	4	5	5	5	6
	h - 53 działalność pocztowa i kurierska	1	1	3	3	3
SEKCJA	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA	73	79	79	85	86

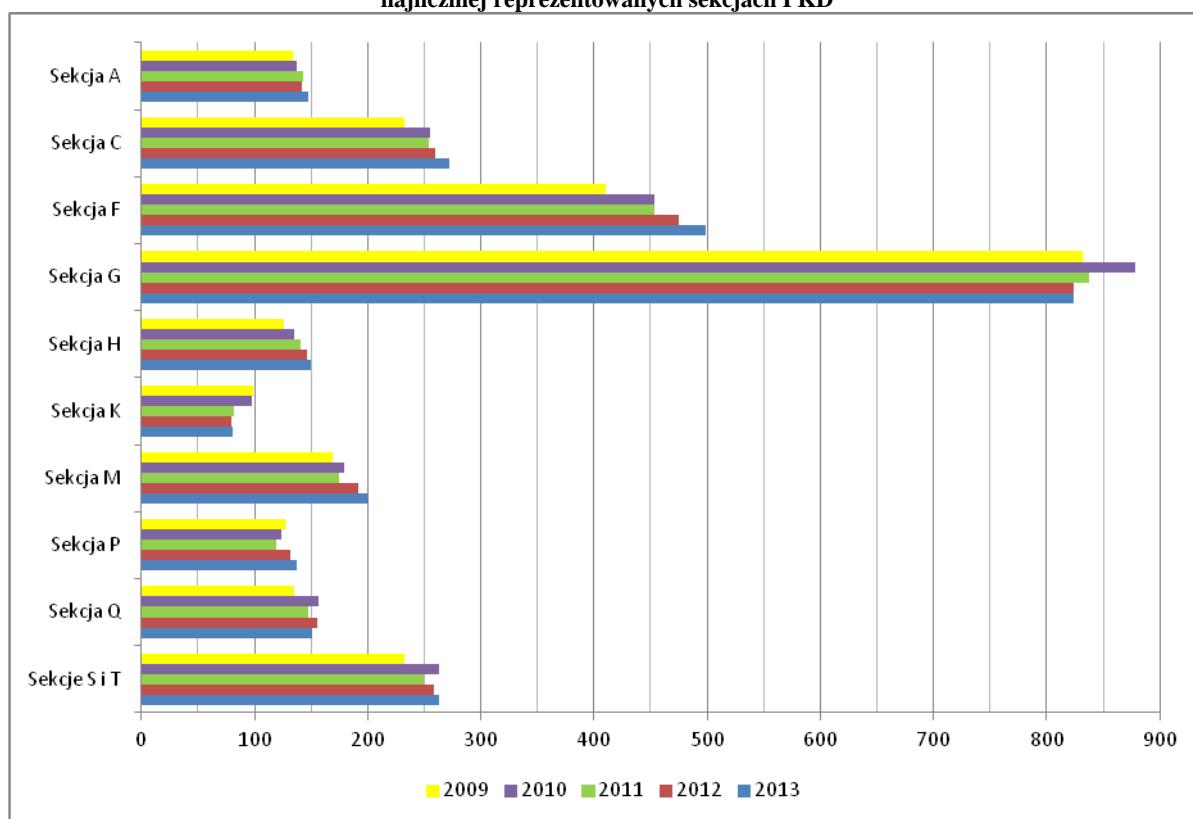
SEKCJE I DZIAŁY WEDŁUG PKD 2007		2009	2010	2011	2012	2013
I	Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI					
	i - 55 zakwaterowanie	13	16	15	19	22
	i - 56 działalność usługowa związana z wyżywieniem	60	63	64	66	64
SEKCJA J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	41	44	44	52	57
	j - 58 działalność wydawnicza	0	0	0	0	1
	j - 59 działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych	3	5	5	4	5
	j - 60 nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	1	1	1	0	0
	j - 61 telekomunikacja	9	10	10	9	9
	j - 62 działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	16	16	18	27	30
	j - 63 działalność usługowa w zakresie informacji	12	12	10	12	12
SEKCJA K	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	99	98	82	79	81
	k - 64 finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	4	4	6	6	6
	k - 65 ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego	0	0	0	1	2
	k - 66 działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne	95	94	76	72	73
SEKCJA L	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	31	29	29	40	42
SEKCJA M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	169	179	175	192	201
	m - 69 działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe	43	43	40	40	44
	m - 70 działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	12	12	9	12	13
	m - 71 działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	60	63	59	65	67
	m - 72 badania naukowe i prace rozwojowe	1	2	2	2	1
	m - 73 reklama, badanie rynku i opinii publicznej	15	18	19	21	22
	m - 74 pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	26	30	37	43	45
	m - 75 działalność weterynaryjna	12	11	9	9	9
SEKCJA N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	54	63	56	52	64
	n - 77 wynajem i dzierżawa	12	16	13	10	13
	n - 78 działalność związana z zatrudnieniem	0	0	0	0	0
	n - 79 działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	3	4	4	4	4

SEKCJE I DZIAŁY WEDŁUG PKD 2007		2009	2010	2011	2012	2013
	n - 80 działalność detektywistyczna i ochroniarska	3	3	2	2	2
	n - 81 działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	28	33	31	31	37
	n - 82 działalność związana z administracyjną obsługą biur i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	8	7	6	5	8
SEKCJA O	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	79	79	79	79	78
SEKCJA P	EDUKACJA	127	124	119	132	137
SEKCJA Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	135	157	148	156	151
	q - 86 opieka zdrowotna	117	136	126	129	125
	q - 87 pomoc społeczna z zakwaterowaniem	4	6	7	7	7
	q - 88 pomoc społeczna bez zakwaterowania	14	15	15	20	19
SEKCJA R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	78	82	84	88	90
	r - 90 działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	14	18	19	21	23
	r - 91 działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	9	9	9	9	10
	r - 92 działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	1	1	0	0	0
	r - 93 działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	54	54	56	58	57
SEKCJE S I T	S. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA T. GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	232	263	250	259	263
	s - 94 działalność organizacji członkowskich	141	164	158	161	164
	s - 95 naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	30	32	25	27	27
	s - 96 pozostała indywidualna działalność usługowa t - 97 gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników t - 97 gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	61	67	67	71	72
SEKCJA U	ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poniżej przedstawiono zmiany, jakie dokonały się w liczbie działających podmiotów gospodarczych w dziesięciu najliczniej reprezentowanych w powiecie lubaczowskim w latach 2009 – 2013 sekcjach PKD.

Wykres 4. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w powiecie lubaczowskim w latach 2009-2014 w dziesięciu najliczniej reprezentowanych sekcjach PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Sytuacja na rynku pracy

2.1 Analiza rynku pracy

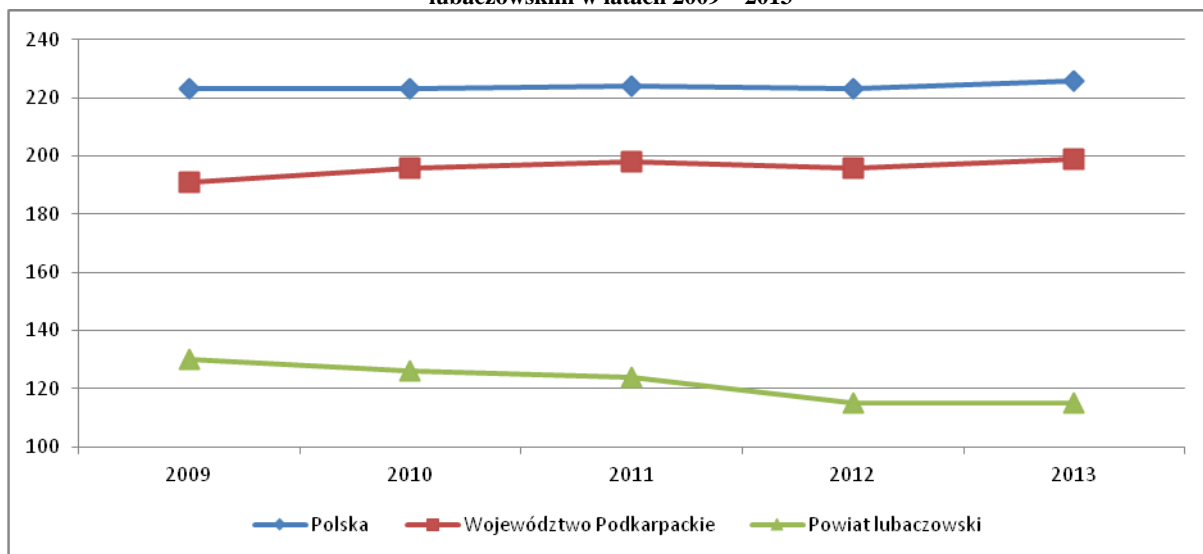
Podaż miejsc pracy warunkowana jest liczbą miejsc pracy generowanych przez pracodawców działających w powiecie. Powiat lubaczowski ma charakter rolniczy, co przekłada się na strukturę zatrudnienia, 61,6% (niemal dwukrotnie więcej niż w województwie) zatrudnionych pracuje w rolnictwie. Wynika to z jednej strony ze struktury demograficznej, na wsi mieszka 65,7% mieszkańców powiatu, a z drugiej wpływa z braku dostatecznej liczby miejsc pracy w innych branżach. W 2012 r. w województwie podkarpackim najwięcej osób zatrudnionych było w podmiotach zaliczonych do grupy „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; administrowanie i działalność wspierająca; administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; edukacja; opieka zdrowotna i pomoc społeczna; działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; działalność usługowa pozostała” (39,5% ogólnej liczby zatrudnionych w województwie podkarpackim). Największy udział pracujących w tej grupie zanotowano w powiecie lubaczowskim (64,8%). Udział grupy „Przemysł i budownictwo” wyniósł 38,9% dla całego Podkarpacia, natomiast w powiecie lubaczowskim 17,1% tj. najmniej w całym województwie

podkarpackim; dla porównania u lidera w tej branży – powiecie mieleckim 60,7%. Wcześniej przedstawiano dane o trzech sektorach: handlu i napraw, budownictwa oraz przemysłu, jako najbardziej rozwiniętych w powiecie lubaczowskim, ale w zestawieniu z danymi z województwa podkarpackiego liczba podmiotów działających w branży budowlanej i przemysłowej, które generalnie generują najwięcej miejsc pracy, przedstawia się mizernie.

Sygnalizowana wcześniej mała liczba średnich i dużych pracodawców, relatywnie mała liczba podmiotów gospodarczych, wysoki odsetek ludności wiejskiej, oraz mała liczba miejsc pracy w przemyśle wytwórczym, składają się na obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Taka struktura determinuje liczbę osób pracujących i stosunku do ilości i odsetka osób pozostających bez pracy, niekoniecznie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie jako osoby bezrobotne. Dodać należy, że w 2012 r. w powiecie lubaczowskim zanotowano największy na Podkarpaciu spadek liczby pracujących – o 7,3% i do dziś trudno o powrót do stanu zatrudnienia sprzed 2012 r.

Analiza liczby osób pracujących, zmienia się diametralnie, w zależności od założeń przyjmowanych przed dokonaniem wyliczeń, rachuba dokonywana z uwzględnieniem osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, daje dwukrotnie większą wartość, niż obliczenia dokonywane z pominięciem tych osób.

Wykres 5 Porównanie liczby osób pracujących na 1000 ludności w kraju, województwie podkarpackim i powiecie lubaczowskim w latach 2009 – 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba ofert pracy na przestrzeni trzech ostatnich lat sukcesywnie wzrastała. Warto zauważyć, że tym okresie, przy wzroście liczby ofert pracy, liczba bezrobotnych sukcesywnie malała od 4458 w końcu 2012 r. do 3925 w końcu 2014 r. Do 2013 r. oferty subsydiowane stanowiły więcej niż połowę ogółu ofert pracy. Istotnym wydarzeniem jest odwrócenie w 2014 r. tej funkcjonującej od lat prawidłowości, ponieważ wtedy liczba ofert niesubsydiowanych stanowiła niemal 52% ogółu

wszystkich ofert pracy. Czas pokaże, czy faktycznie rozpoczął się korzystniejszy trend. Lekkim optymizmem napawa fakt, że w porównaniu z wcześniejszymi okresami wzrasta liczba ofert pracy z sektora prywatnego; w poprzedniej dekadzie dominowały oferty zgłaszane przez sektor publiczny, zwykle były to propozycje pracy subsydiowanej. W 2012 r. udział ofert pracy z sektora publicznego wynosił 37%, w 2013 r. spadł do 31,5%, natomiast w 2014 r. nieznacznie wzrósł w stosunku do roku poprzedniego i wynosił 32,6%.

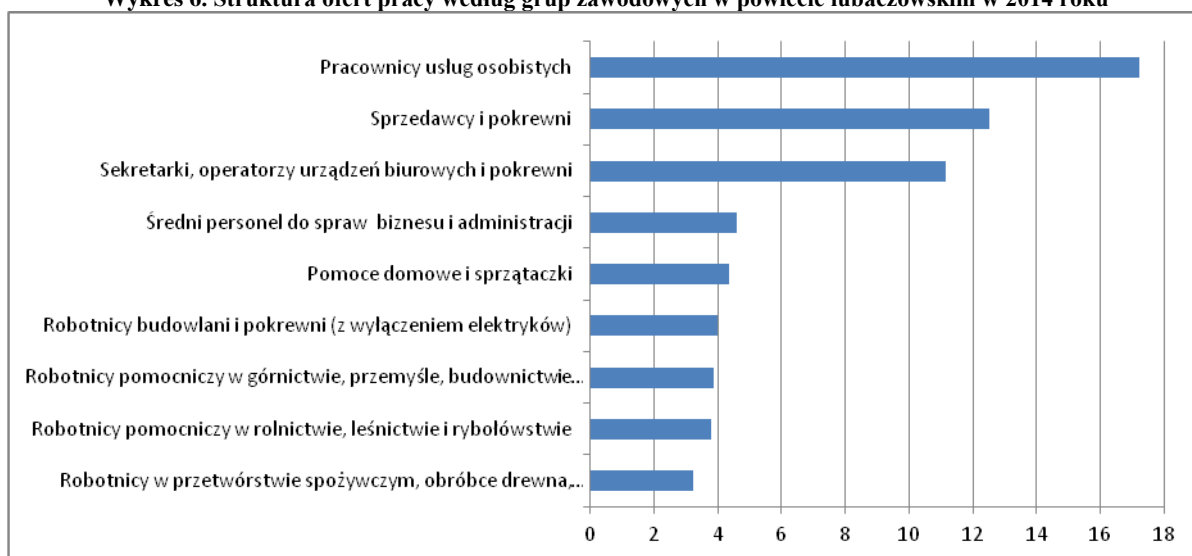
Tabela 4. Struktura ofert pracy w latach 2012 - 2014

		2012	2013	2014
Oferty pracy	ogółem	785	818	840
	subsydiowane	466	416	405
	z sektora publicznego	291	258	274
Średnia liczba ofert w miesiącu		65	68	70

Źródło: Opracowanie własne

Z analizy zgłoszonych ofert wynika, iż pracodawcy za pośrednictwem urzędu pracy częściej poszukiwali pracowników do prac, które nie wymagają zbyt skomplikowanych umiejętności i wysokich kwalifikacji zawodowych, tj. pracowników usług osobistych – 17% ofert pracy w 2014 roku skierowanych było do tej grupy zawodowej. Kolejne pod względem liczebności oferty pracy były skierowane do sprzedawców i pokrewnych – 12,5% (z czego 10% do sprzedawców sklepowych i ekspedientów), sekretarek, operatorów urzędów biurowych i pokrewnych – 11%.

Wykres 6. Struktura ofert pracy według grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Poziom i dynamika stopy bezrobocia

Stopa bezrobocia w powiecie niezmiennie przekracza poziom bezrobocia rejestrowany w skali kraju i województwa. Wprawdzie począwszy od 2005 do 2008 roku, stopa bezrobocia w powiecie zmniejszała się systematycznie z 22,5% do 18,0%, ale był to spadek niemal dwukrotnie mniejszy od liczonego w statystykach krajowych. Odwrócenie tego korzystnego trendu nastąpiło w 2009 roku, kiedy nastąpił wzrost bezrobocia do poziomu 18,9%, by w kolejnych latach znów systematycznie spadać z niewielkimi wahaniami. W końcu 2014 r. stopa bezrobocia w powiecie lubaczowskim wyniosła 16,1% i była wyższa o 4,6 punktu procentowego od stopy bezrobocia w kraju i o 1,3 punktu procentowego od stopy bezrobocia w województwie. Różnica pomiędzy stopą bezrobocia w powiecie i kraju zmniejsza się regularnie co roku od 8,5 punktu procentowego w końcu 2007 r. do 4,4 w końcu 2013 r., ale w grudniu 2014 r. wyniosła 4,6. Czas pokaże, czy to odwrócenie korzystnego trendu, czy tylko nieznaczne wahnięcie.

Tabela 5. Stopa bezrobocia w latach 2004-2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Stopa bezrobocia w kraju [%]	19,0	17,6	14,8	11,2	9,5	11,9	12,3	12,5	13,4	13,4	11,5	
Stopa bezrobocia w woj.[%]	19,1	18,4	16,5	14,4	13,1	15,5	15,8	15,7	16,4	16,4	14,8	
Stopa bezrobocia w powiecie[%]	23,2	22,5	20,4	19,7	18,0	18,9	18,9	17,7	18,0	17,8	16,1	
Ogólna liczba bezrobotnych w powiecie lubaczowskim	5 675	5 447	4 898	4 759	4 282	4 521	4 554	4 515	4 458	4 409	3925	
w tym	kobiety	2 762	2 663	2 472	2 386	2 039	2 089	2 100	2 210	2 050	2 064	1773
	osoby z prawem do zasiłku	612	556	378	880	871	916	924	589	518	437	442

Źródło: Opracowanie własne

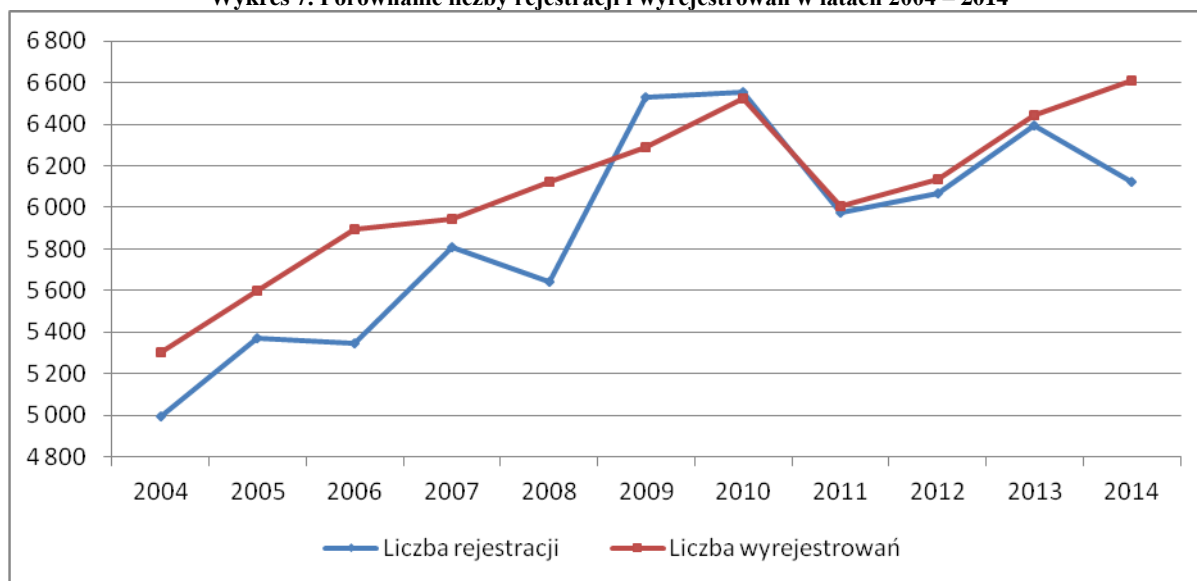
Do dokładniejszego zobrazowania poziomu bezrobocia niezbędnym wydaje się być jego przedstawienie w oparciu o zestawienie liczby rejestracji i wyrejestrowań w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie z kluczową dla tego opisu liczbą zgłoszonych podjęć pracy. Jak pokazują statystyki, liczba podjęć pracy oscylowała wokół granicy 40% ogólnej liczby wyrejestrowań. Za pozytywny sygnał można uznać rekordowo wysoką liczbę wyrejestrowań na skutek podjęcia pracy w 2014 roku – 2788, czyli 42,2% wszystkich wyłączeń z ewidencji. Wyrejestrowania z innych powodów (najczęściej: niepotwierdzenia gotowości do pracy; niestawiennictwa; odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy; dobrowolne rezygnacje ze statusu bezrobotnego) w każdym roku stanowiły ponad połowę ogólnej liczby wyłączeń. Struktura i liczba rejestracji stanowiła w każdym roku konsekwencję ilości wyrejestrowań z wyżej wymienionych powodów, innymi słowy obie wartości stanowiły w dużej części wspólny zbiór.

Tabela 6. Dynamika bezrobocia w latach 2004-2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rejestracji	4 996	5 370	5 345	5 806	5 644	6 528	6 554	5 972	6 065	6 396	6 124
Liczba wyrejestrowań	5 303	5 598	5 894	5 945	6 121	6 289	6 521	6 008	6 133	6 441	6 607
Liczba podjęć pracy	2 386	2 305	2 379	2 499	2 485	2 265	2 368	2 426	2 282	2 414	2 788
Stosunek podjęć pracy do liczby wyrejestrowań [%]	44,9	41,2	40,4	42,0	40,6	36,0	36,3	40,4	37,2	37,5	42,2

Źródło: Opracowanie własne

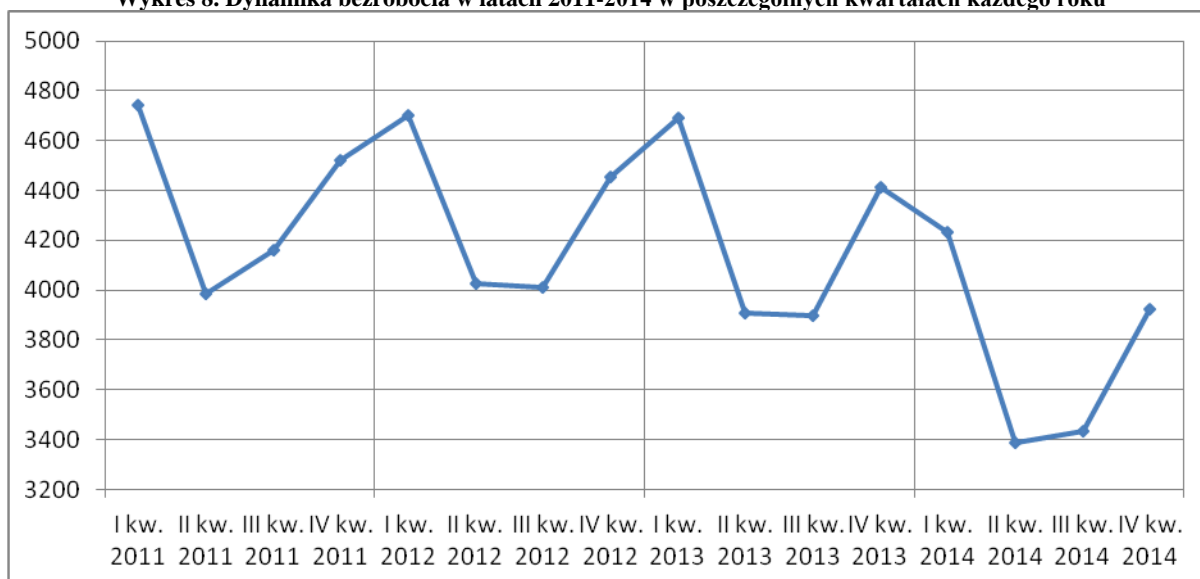
Wcześniej postawiono pytanie o prognozy stanu bezrobocia w powiecie lubaczowskim w kolejnych latach. Na podstawie obserwacji relacji nowych rejestracji do wyrejestrowań z poprzednich okresów nie można udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Co prawda w ostatnich trzech latach systematycznie rośnie liczba osób wyrejestrowywanych, jednak do 2013 w ślad za nią szła zwiększająca się reprezentacja osób uzyskujących status bezrobotnych. Co prawda w 2014 różnica między liczbą osób wyrejestrowanych a rejestrowanych osiągnęła bardzo wysoką wartość – rzędu 483 osób, ale jak pokazują okresy następujące po latach 2006 i 2008, kiedy ta różnica liczyła odpowiednio 549 i 477 osób, wcale nie jest wykluczone odwrócenie tego pozytywnego trendu.

Wykres 7. Porównanie liczby rejestracji i wyrejestrowań w latach 2004 – 2014

Źródło: Opracowanie własne

Odrębnej analizie poddano dynamikę rejestracji i wyrejestrowań w poszczególnych kwartałach trzech ostatnich lat, która wykazuje coroczny spadek bezrobocia w miesiącach wiosennych, utrzymujący się do trzeciego kwartału każdego roku. Rokrocznie stan ewidencji osiągał najwyższy stan w miesiącach zimowych. Związane jest to zarówno z bardzo istotnym zjawiskiem sezonowości w wielu segmentach lokalnego rynku pracy (szczególnie dotyczy to tak istotnych w powiecie lubaczowskim branż jak budowlana i rolna), jak i dużą liczbę osób wyjeżdżających do pracy za granicę i po sezonie uzupełniających stan ewidencji osób bezrobotnych.

Wykres 8. Dynamika bezrobocia w latach 2011-2014 w poszczególnych kwartałach każdego roku

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Struktura osób bezrobotnych

Struktura bezrobotnych w powiecie została zanalizowana pod względem następujących kryteriów: wykształcenia, wieku, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy. Oddzielnej analizie poddano sytuację osób niepełnosprawnych i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na lokalnym rynku pracy.

2.3.1. Podział osób bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia i posiadane kwalifikacje zawodowe

W ewidencji PUP ponad połowę (67,3% w 2004; 66,2% w 2005; 65,3% w 2006; 64,0% w 2007; 61,9% w 2008; 58,81% w 2009; 57,7 w 2010; 56,5% w 2011; 56,2% w 2012; 53,7% w 2013 i 54% w 2014 roku) stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym oraz zasadniczym zawodowym, a więc bez wykształcenia średniego, przy czym w latach 2004-2009 nastąpił znaczny spadek odsetka tej grupy bezrobotnych, od tego czasu pozostaje na zbliżonym poziomie. Na stałym poziomie utrzymywały się wskaźniki procentowe w grupie osób z wykształceniem średnim zawodowym, grupa ta stanowiła stale około 21%, wahania liczby osób w tej kategorii nie przekroczyły punktu procentowego. Jednocześnie, wskaźniki dotyczące poziomu wykształcenia wskazują na narastającą liczbę osób ze średnim i wyższym wykształceniem w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych (pomimo zmniejszającej się w latach 2004-2008 ogólnej liczby bezrobotnych, jednocześnie wzrastała ilość osób z wykształceniem średnim ogólnym i wyższym). Wyjaśnieniem tego zjawiska wydaje się być rosnąca z roku na rok liczba absolwentów wyższych uczelni, w szczególności kierunków nietechnicznych, przy małej liczbie nowych miejsc pracy dla

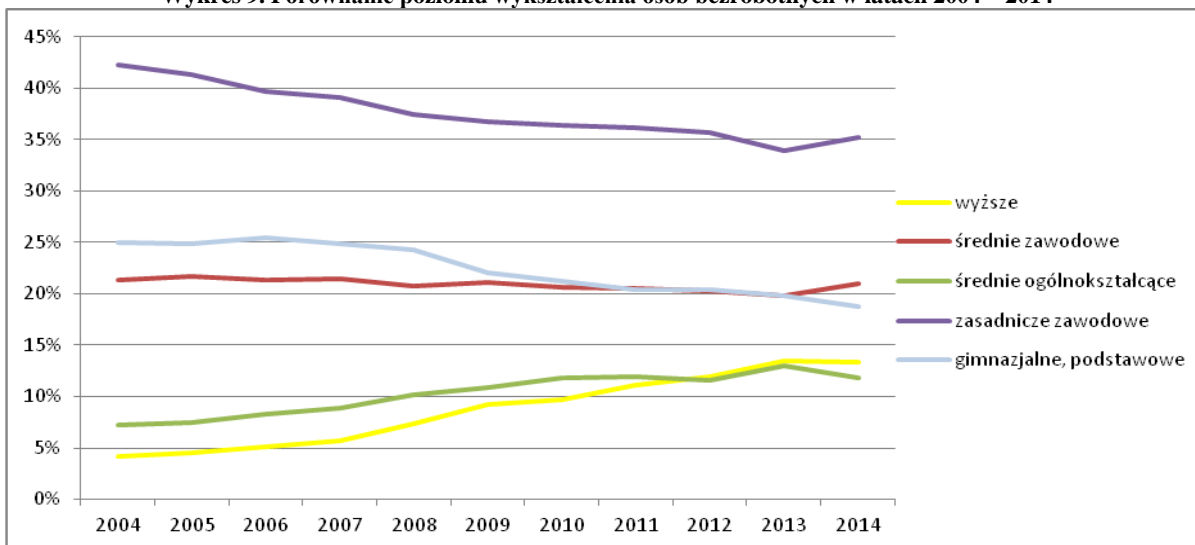
pracowników kancelaryjnych. Przyczyną trudności z wejściem na rynek pracy może być nieodpowiedni profil wykształcenia. Często dochodzi do przypadkowego wyboru szkoły i przyszłego zawodu. Uzyskane umiejętności i typ wykształcenia, a w konsekwencji zawód wyuczony, mogą mieć decydujący wpływ na to, ile czasu trzeba będzie potem poświęcić na znalezienie zatrudnienia. Formalnie absolwenci wchodzący na rynek pracy są coraz lepiej wykształceni, jednak bardzo często oznacza to jedynie uzyskanie podstawowych kwalifikacji zawodowych.

Tabela 7. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych w latach 2004 - 2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wyższe	239	250	251	271	316	415	444	501	531	594	522
średnie ogólnokształcące	1 209	1 184	1 047	1 020	887	957	942	926	906	875	822
średnie zawodowe	410	405	408	423	438	490	541	537	517	572	462
zasadnicze zawodowe	2 397	2 251	1 943	1 862	1 602	1 662	1 658	1 632	1 593	1 494	1 385
gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	1 420	1 357	1 249	1 183	1 039	997	969	919	911	874	738

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 9. Porównanie poziomu wykształcenia osób bezrobotnych w latach 2004 – 2014

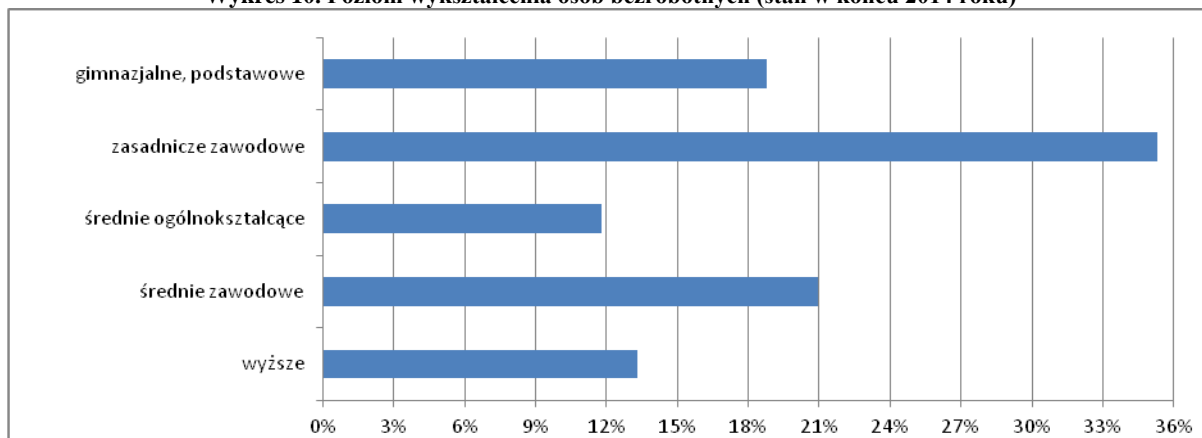

Źródło: Opracowanie własne

W 2014 roku podobnie jak w latach wcześniejszych najliczniejszą grupą bezrobotnych w liczbie 1385 były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (35,3% bezrobotnych ogółem), drugą zbiorowość pod względem liczebności tworzyli bezrobotni z wykształceniem średnim zawodowym bądź policealnym (822 osoby – 20,9% bezrobotnych). Nadal bardzo licznie reprezentowane są osoby, które edukację ukończyły na poziomie gimnazjalnym lub wcześniejszym – w analizowanym okresie było ich 738 (18,8% ogółu bezrobotnych). Jak wspomniano wcześniej,

systematycznie wzrasta liczba zarejestrowanych, którzy ukończyli studia wyższe, w końcu 2014 roku stanowili oni 13,3% wszystkich bezrobotnych.

Wykres 10. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych (stan w końcu 2014 roku)

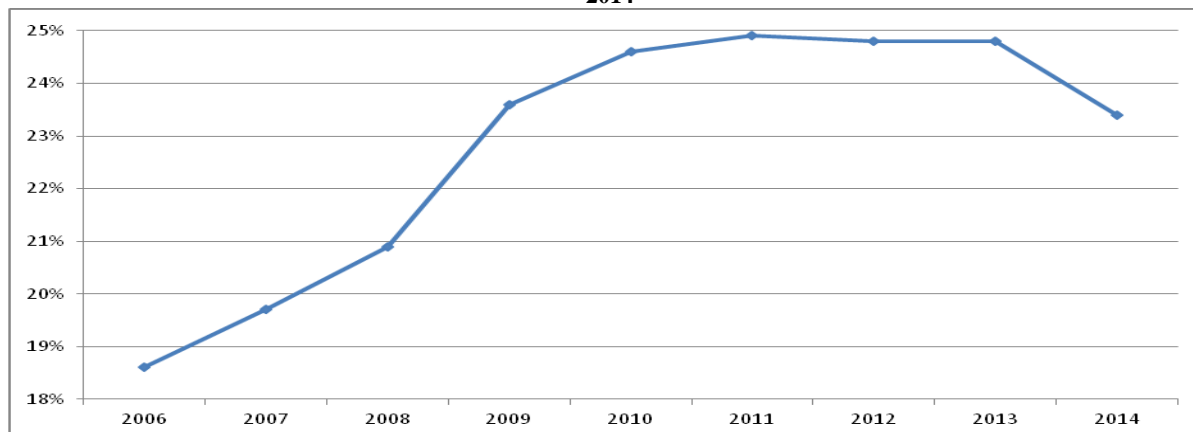

Źródło: Opracowanie własne

Czynnikiem określającym w zasadniczym stopniu szanse danej osoby na znalezienie pracy są posiadane kwalifikacje zawodowe, podstawową formą ich nabywania jest uzyskiwanie w trybie nauki w szkole lub poprzez praktykę w miejscu pracy, dodatkowymi możliwościami stają się szkolenia lub formy wsparcia typu przygotowanie zawodowe dorosłych. Pomimo zmian, jakie w katalogu bezrobotnych definiowanych jako osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy wprowadziła nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyłączając z niego osoby bez kwalifikacji zawodowych, przy sporządzaniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są to nadal dane newralgiczne. W powiecie lubaczowskim odsetek osób nieposiadających żadnych kwalifikacji zawodowych w stosunku do ogółu bezrobotnych pozostaje od początku analizowania tego zjawiska na relatywnie wysokim poziomie. W końcu 2014 roku 917 osób, a więc 23,4% nie posiadało żadnych uprawnień zawodowych, podobnie jak w latach poprzednich zjawisko to dotyczyło blisko jednej czwartej osób bezrobotnych. W dalszych częściach niniejszego opracowania wielokrotnie będą przywoływane dane dotyczące liczby osób bez kwalifikacji zawodowych, co w naturalny sposób wpływa na informacje o zawodach deficytowych i nadwyżkowych. Przy sporządzaniu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w poprzednich latach było to oczywiście wielokrotnie sygnalizowane, porównywano zmiany, jakie zachodziły w strukturze bezrobocia pod względem relacji osób nieposiadających żadnych kwalifikacji zawodowych w stosunku do ogółu bezrobotnych. Obserwacje, jakie poczyniono na tym polu, wskazywały na systematyczny wzrost liczby bezrobotnych bez zawodu (wprawdzie w 2014 roku liczba osób bez kwalifikacji zawodowych się zmniejszyła, ale wynikało to ze spadku ogólnej liczby bezrobotnych), zjawisko bardzo negatywne, szczególnie w aspekcie coraz wyższych wymagań, stawianych przez współczesny rynek pracy. Natomiast sam fakt występowania tak licznej reprezentacji osób bez zawodu pokazuje ogromną skalę problemu, zarówno dla tych bezrobotnych jak i aktywizujących ich zawodowo pracowników publicznych służb

zatrudnienia. Analiza tego zjawiska przez pryzmat monitorowania i porównywania zawodów, które są w naszym powiecie nadwyżkowymi bądź generującymi długotrwałe bezrobocie, a ponadto pamiętając o liczbach ofert pracy w zawodach niewymagających określonych kwalifikacji zawodowych uświadamia jak bardzo trudno wiarygodnie i bez deformowania wyników opisać całą zbiorowość osób bezrobotnych.

Wykres 11. Udział osób bez kwalifikacji zawodowych wśród bezrobotnych w powiecie lubaczowskim w latach 2006 – 2014

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobotni, którzy byli zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w końcu 2014 roku, wykonywali uprzednio 391 zawodów z klasyfikacji zawodów i specjalności (KZiS). Trzy najczęściej reprezentowane zawody od początku sporządzania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są niezmiennie te same, w kolejnych latach zmienia się tylko ich miejsce „na podium”. W końcu 2014 roku najczęściej reprezentowaną grupę stanowili ślusarze w liczbie 193, sprzedawców było tylko minimalnie mniej bo 192, grupę tę uzupełniają krawcy (162 osoby). Łącznie w tych trzech zawodach było zarejestrowanych 13,9% bezrobotnych.

Oczywiście w pozostałych zawodach nie odnotowano jakichś znaczących zmian. Zasadniczo struktura bezrobocia w powiecie lubaczowskim pozostaje pod tym względem niezmienna od początku prowadzenia badań związanych z analizą rynku pracy. Najważniejsze zmiany, jakie dokonały się na przestrzeni ostatnich lat, wiążą się z coraz liczniejszą grupą osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, stąd coraz więcej pojawia się osób z zawodami typu specjalista administracji publicznej (38 osób w końcu 2014 roku), ekonomista (29 osób w końcu 2014 roku), pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji (26 osób w końcu 2014 roku), czy też pedagog (24 osoby w końcu 2014 roku). Jak wskazywano we wcześniejszych latach lokalny rynek pracy z racji swej specyfiki nie jest w stanie przyjąć osób o takich kwalifikacjach, a że studia wyższe kończy coraz większa reprezentacja mieszkańców powiatu, tendencja ta jak można z niemal całkowitym prawdopodobieństwem zakładać, będzie się utrzymywać.

Tabela 8. Wykaz trzydziestu zawodów najczęściej wykonywanych przez osoby bezrobotne (stan w końcu 2014 roku)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem
1	722204	Ślusarz	193
2	522301	Sprzedawca	192
3	753105	Krawiec	162
4	314207	Technik rolnik	91
5	711202	Murarz	87
6	331403	Technik ekonomista	80
7	311504	Technik mechanik	73
8	512002	Kucharz małej gastronomii	68
9	723105	Mechanik samochodów osobowych	67
10	722314	Tokarz w metalu	64
11	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	58
12	512001	Kucharz	49
13	751204	Piekarz	47
14	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	45
15	242217	Specjalista administracji publicznej	38
16	242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	37
17	514101	Fryzjer	36
18	931301	Robotnik budowlany	36
19	752205	Stolarz	35
20	311204	Technik budownictwa	34
21	751201	Cukiernik	32
22	263102	Ekonomista	29
23	712601	Hydraulik	27
24	242190	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	26
25	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	25
26	235107	Pedagog	24
27	331402	Technik agrobiznesu	23
28	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	23
29	411004	Technik prac biurowych	22
30	713102	Malarz budowlany	22
31	000000	Inny zawód lub brak zawodu	922

Źródło: Opracowanie własne

2.3.2. Podział osób bezrobotnych ze względu na staż pracy

Opisane wcześniej uwarunkowania lokalnego rynku pracy: mała liczba ofert pracy, niski poziom przeżywalności nowych podmiotów gospodarczych, dominacja ilościowa mikroprzedsiębiorstw, praca w szarej strefie, są czynnikami wpływającymi na strukturę osób bezrobotnych pod kątem doświadczenia zawodowego. Niezależnie od ogólnej liczby osób bezrobotnych w latach 2004 – 2013, struktura statystyk pod tym względem nie ulegała większym fluktuacjom. Zdecydowaną większość (około dwóch trzecich) stanowią osoby ze stażem pracy krótszym niż pięć lat, z czego ponad połowa nie miała doświadczenia zawodowego lub pracowała krócej niż rok. W większości przypadków pozostaje to w parze z wiekiem osób bezrobotnych, gros z tych osób to absolwenci, zarejestrowani w PUP bezpośrednio po ukończeniu szkoły, dopiero wchodzące na rynek pracy. Wyraźną zmianę w liczbie bezrobotnych bez żadnego doświadczenia zawodowego można było zauważyć w 2014 roku, liczba zarejestrowanych bez stażu pracy spadła ze stanu 1020 osób w końcu 2013 roku, do poziomu 691 osób na koniec 2014 roku. Tak drastycznego

spadku nie zaobserwowano w żadnym innym roku. Tłumaczyć można to w pewien sposób spadkiem ogólnej liczby bezrobotnych w ostatnim okresie, jednak w żadnej innej kategorii wyróżnianej pod kątem doświadczenia zawodowego, tak dużych zmian nie odnotowano, dlatego najbardziej prawdopodobnym powodem takich fluktuacji w liczbie osób bez stażu pracy jest zwiększenie efektywności zatrudnieniowej instrumentów rynku pracy, jaką osiągnął Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie w ostatnich latach, w szczególności w roku 2013 i 2014. Przykładowo, gros bezrobotnych skierowanych na staż czy przygotowanie zawodowe dorosłych rozpoczyna je bez żadnego doświadczenia zawodowego, umowa o pracę od pracodawcy, który tworzył wolne miejsce aktywizacji zawodowej dzięki pomocy urzędu pracy, daje tym osobom szansę na zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego. Tezę tę potwierdza liczebny i procentowy wzrost liczebności osób, które pracowały krócej niż rok.

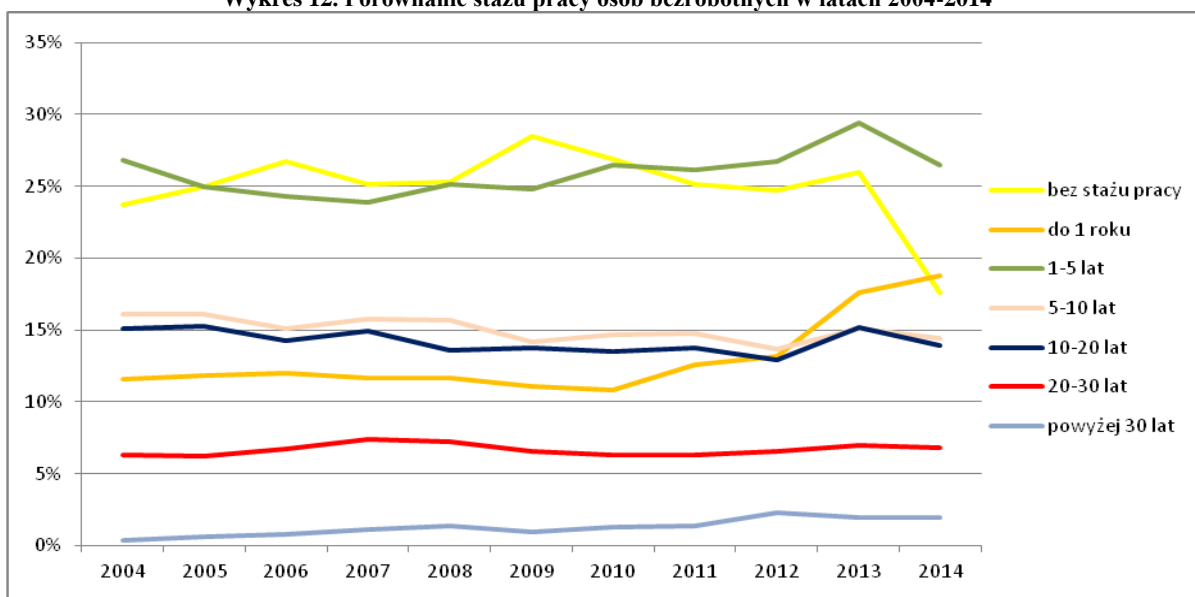
Najliczniejszą kategorię niezmiennie stanowią bezrobotni ze stażem pracy w przedziale od roku do 5 lat, ich liczba stale oscyluje w granicy dwudziestu pięciu procent, zauważalny jest systematyczny, choć powolny wzrost liczby osób ze stażem pracy przekraczającym trzydzieści lat, jednak należy przypomnieć, że wiele z nich oczekuje na przyznanie świadczeń przedemerytalnych.

Tabela 9. Osoby bezrobotne według stażu pracy w latach 2004 – 2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bez stażu pracy	1344	1 360	1 314	1 197	1 078	1 289	1 226	1 133	1 101	1 020	691
Do 1 roku	657	644	587	557	503	503	492	567	586	693	739
1-5 lat	1 524	1 361	1 190	1 139	1 077	1 120	1 205	1 180	1 192	1 154	1 040
5-10 lat	915	876	739	754	672	642	669	667	610	593	563
10-20 lat	857	834	701	708	584	625	616	622	576	597	545
20-30 lat	356	337	328	351	309	299	287	284	292	276	267
Powyżej 30 lat	22	35	39	53	59	43	59	62	101	76	80
Razem	5675	5 447	4 898	4 759	4 282	4 521	4 554	4 515	4458	3929	3925

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 12. Porównanie stażu pracy osób bezrobotnych w latach 2004-2014

Źródło: Opracowanie własne

2.3.3. Podział osób bezrobotnych ze względu na wiek

W poniższej tabeli uwagę zwraca ponad pięćdziesięcioprocentowy udział osób w wieku do trzydziestego czwartego roku życia. Dzieje się to pomimo najwyższej mobilności w celu poszukiwania pracy w tej grupie, dotyczącej zarówno poszukiwania pracy w innych rejonach kraju, jak i za granicą, a osoby w tym przedziale wiekowym najczęściej korzystają z możliwości odbycia stażu, który powinien skutkować zatrudnieniem. Co ciekawe w ostatnich trzech latach wyraźnie zauważalny jest spadek liczby osób do 25 roku życia, z którym w parze idzie procentowy wzrost udziału bezrobotnych między 25 a 34 rokiem życia. Tłumaczyć to można kilkoma czynnikami: z jednej strony niżem demograficznym, który odbija się na liczbie osób wchodzących na rynek pracy, po drugie coraz liczniejszymi migracjami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wpływ na te statystyki ma też na pewno wzrost liczby osób kontynuujących naukę po zakończeniu szkół średnich i rejestrujących się w urzędzie pracy po zakończeniu ostatniego etapu nauki.

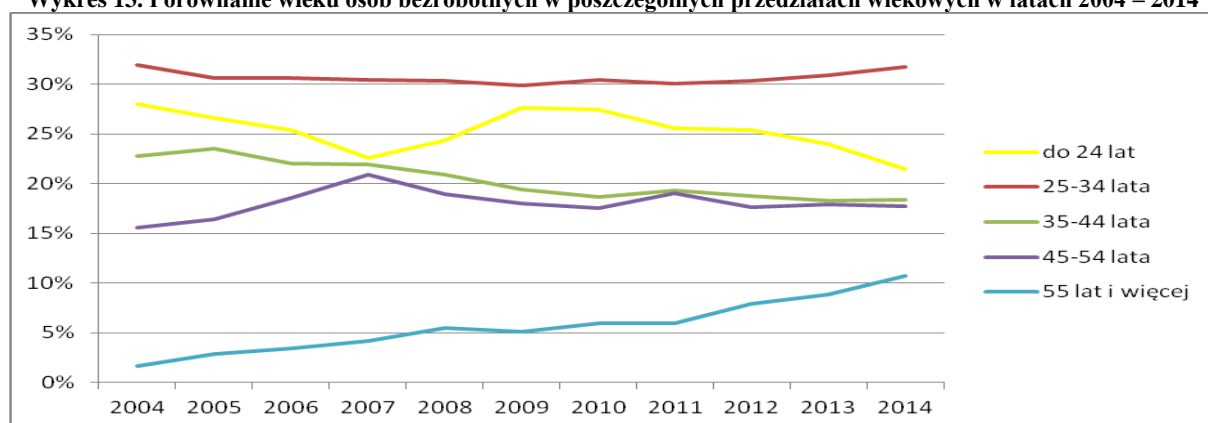
Na drugim biegunie pozostają najstarsi bezrobotni, pomimo znacznego spadku ogólnej liczby zarejestrowanych w PUP Lubaczów, przybywa coraz więcej osób, które ukończyły pięćdziesiąty piąty rok życia – w 2004 roku było ich zaledwie 84 (1,7% wszystkich bezrobotnych), w 2009 roku już 229 (5,1% bezrobotnych), zaś w 2014 roku 420 (10,7% bezrobotnych). Wiele z tych osób jest bezrobotnymi od wielu lat i są klasyfikowane w coraz wyższej kategorii wiekowej.

Tabela 10. Wiek osób bezrobotnych w poszczególnych przedziałach wiekowych w latach 2004 - 2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
24 lata i mniej	1 604	1 447	1 244	1 076	1 043	1 248	1 250	1 154	1 133	1 061	845
25-34	1 810	1 699	1 501	1 447	1 300	1 353	1 383	1 361	1 352	1 364	1 243
35-44	1 293	1 282	1 082	1 044	895	879	851	872	840	806	721
45-54	884	891	914	996	810	812	800	859	786	790	696
55 lat i więcej	84	128	157	196	234	229	270	269	347	388	420
Razem	5675	5 447	4 898	4 759	4 282	4 521	4 554	4 515	4 458	4 409	3 925

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 13. Porównanie wieku osób bezrobotnych w poszczególnych przedziałach wiekowych w latach 2004 – 2014

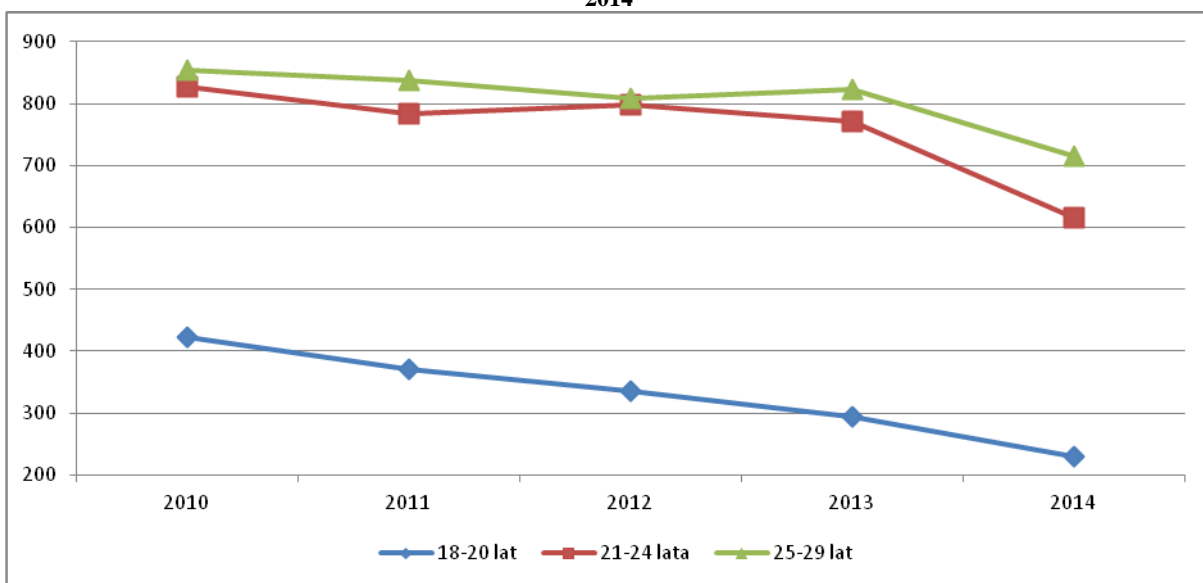
Źródło: Opracowanie własne

Znowelizowana w 2014 roku ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła nowy katalog osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, pozostały w nim osoby po ukończeniu pięćdziesiątego roku życia, natomiast w miejsce osób do dwudziestego piątego roku życia wpisano bezrobotnych poniżej trzydziestu lat, stąd tym kategoriom osób bezrobotnych zostanie poświęcona następna część pracy.

W końcu 2014 roku liczba osób do 30 roku życia wyniosła 1560, co stanowiło 39,7% wszystkich bezrobotnych. W liczbie tej było więcej mężczyzn - 840. Zdecydowaną większość stanowiły osoby z terenów wiejskich, na wsi zamieszkiwało 71,4% bezrobotnych do 30 roku życia. Zasiłek przysługiwał 74 osobom, a więc zaledwie 4,7% tej grupy. W okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki pozostawały 252 osoby do 30 roku życia.

Podkreślić należy, że w ślad za spadkiem liczby osób bezrobotnych do 30 roku życia w latach 2010 – 2014, ich procentowy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych również wyraźnie się zmniejszył: w 2010 roku było to 46,2%; w 2011 roku 44%; w 2012 roku 43,5%, w 2013 roku 42,8% i w 2014 roku 39,7%.

Wykres 14. Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia w poszczególnych podkategoriach wiekowych w latach 2010 – 2014

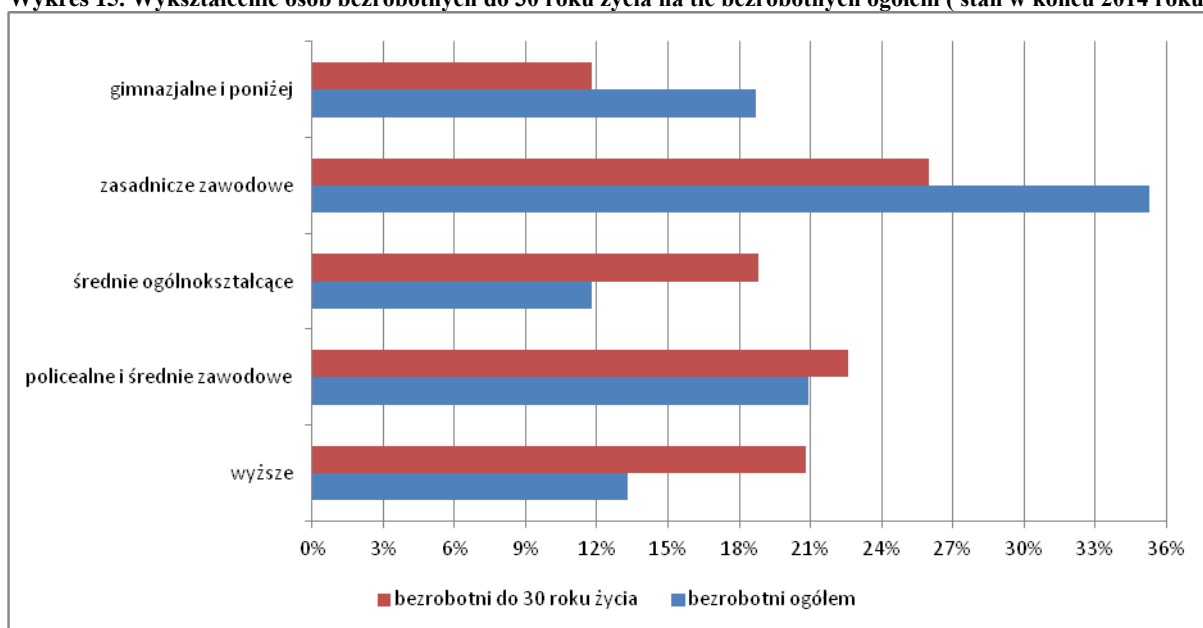
Źródło: Opracowanie własne

Jak widać na poniższym wykresie osoby do 30 roku życia stanowią najlepiej wykształconą grupę bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Lubaczów, piątą częścią z nich (20,8%) są absolwenci studiów wyższych (dla porównania w 2010 roku było to 17,3%, zaś w 2012 roku 18,9%), natomiast 41,4% ma wykształcenie średnie lub policealne, w tym 22,6% średnie zawodowe lub policealne. Blisko jedna czwarta tych osób (26%) ukończyła zasadniczą szkołę zawodową, najmniej liczni (11,8%) są bezrobotni do 30 roku życia, którzy zakończyli edukację na poziomie gimnazjum lub wcześniej. Jak można się spodziewać w kolejnych latach będzie coraz liczniejsza grupa bezrobotnych poniżej 30

lat z wykształceniem wyższym, niestety lokalny rynek pracy nie generuje dostatecznej liczby wolnych miejsc pracy dla tych osób.

Na drugim biegunie w stosunku do coraz lepszego poziomu wykształcenia osób do 30 roku życia pozostaje udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, w końcu 2014 stanowili aż 33,8% bezrobotnych w tej kategorii wiekowej (28,3% w 2010 roku; 30,4% w 2011 roku; 35,1% w 2012 roku; 35,2% w 2013 roku). W tym miejscu zaznaczyć należy, że w ostatnich latach zauważalne jest wysoka liczba absolwentów zasadniczych i średnich szkół zawodowych, którzy rejestrują się nie posiadając dyplomu kwalifikacji zawodowych, a więc ich edukację można uznać za mocną niepełną.

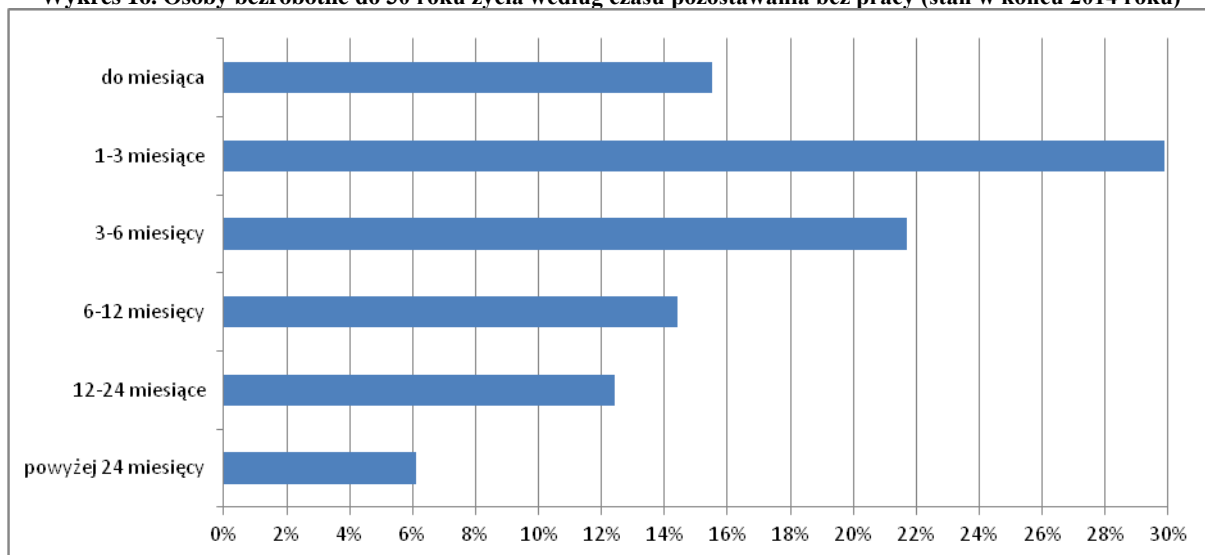
Wykres 15. Wykształcenie osób bezrobotnych do 30 roku życia na tle bezrobotnych ogółem (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Co ważne podkreślenia, w końcu 2014 roku aż 45,5% bezrobotnych do 30 roku życia stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (w roku 2010 – 40%; w 2011 – 48%; w 2012 – 44,4%; w 2013 – 45,9%, jak widać w tej grupie stopa długotrwałego bezrobocia pozostaje niezmiennie na poziomie minimum czterdziestu procent), dzieje się tak pomimo stosunkowo wysokiej mobilności i dynamiki rejestracji i wyrejestrowań w tej grupie osób, w 2014 roku odnotowano 3383 rejestracje (55,2% wszystkich rejestracji), oraz 3587 wyrejestrowań (54,3% wszystkich wyłączeń) osób do 30 roku życia. Najczęstszymi powodami wyrejestrowań były podjęcia pracy w liczbie 1373, oraz niepotwierdzenia gotowości do pracy – 1301, głównie w formie zgłoszonych wyjazdów powyżej 10 dni.

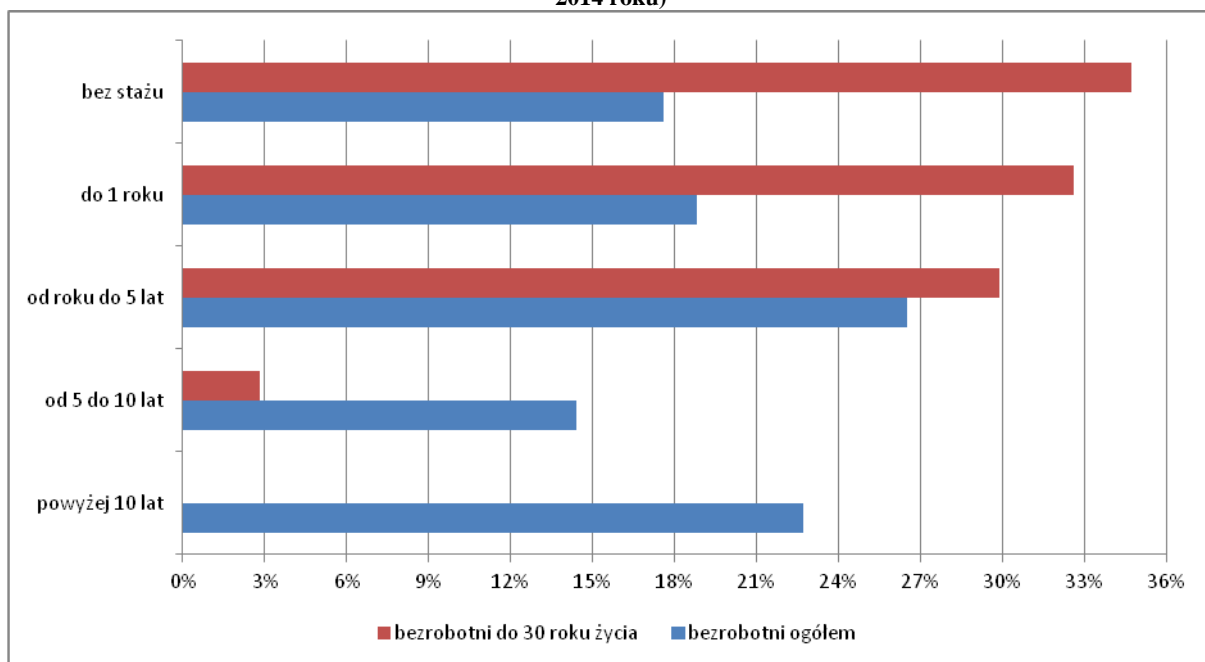
Wykres 16. Osoby bezrobotne do 30 roku życia według czasu pozostawania bez pracy (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Jednym z podstawowych problemów, z którymi borykają się bezrobotni do 30 roku życia jest małe doświadczenie zawodowe, w końcu 2014 roku 53,8% z nich klasyfikowano jako osoby bez doświadczenia zawodowego (58,9% w 2010 roku; 59,1% w 2011 roku; 59,1% w 2012 roku; 58,3% w 2013 roku). Jakiegokolwiek stażu pracy nie posiadało 34,7% osób w tej kategorii wiekowej, natomiast 32,6% legitymowało się doświadczeniem zawodowym poniżej roku. Uwagę zwraca bardzo niska liczba osób, które pracowały powyżej 5 lat, jedynie 2,8%, a nie można zapominać wiele z osób do 30 roku życia jest aktywnymi zawodowo nawet dwukrotnie dłużej.

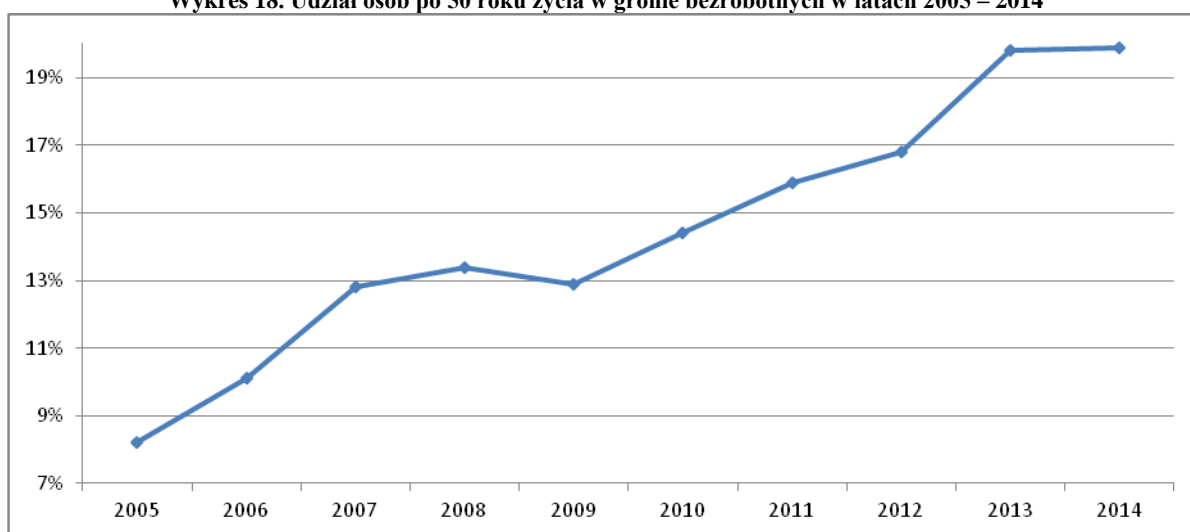
Wykres 17. Doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych do 30 roku życia na tle bezrobotnych ogółem (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Jak wspomniano wcześniej, jedna z kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy jest klasyfikowana na podstawie ukończonego 50 roku życia, w końcu 2014 roku w PUP Lubaczów było aktywnymi bezrobotnymi 780 takich osób, czyli 19,9% zarejestrowanych. W powiecie lubaczowskim problem bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia należy do szczególnie ważnych, a w ostatnich latach nawarstwia się. Jest to grupa wiekowa stanowiąca od 2006 roku powyżej dziesięciu procent bezrobotnych (8,2% w 2005 roku; 10,1% w 2006; 12,75% w 2007; 13,4% w 2008; 12,9% w 2009; 14,4% w 2010; 15,9% w 2011; 16,8% w 2012 i 19,8% w 2013 roku), szczególnie zwraca uwagę znaczący wzrost odsetka osób po 50 roku życia w ostatnich latach, w przeciągu ośmiu lat liczba ta wzrosła niemal dwukrotnie.

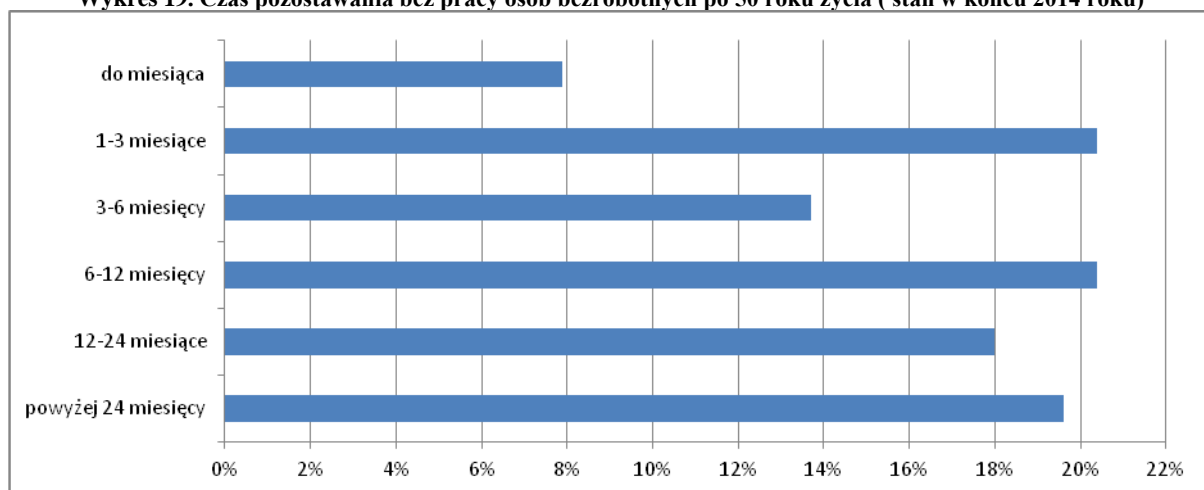
Wykres 18. Udział osób po 50 roku życia w gronie bezrobotnych w latach 2005 – 2014

Źródło: Opracowanie własne

Jak pisano wcześniej, wiele z tych osób jest bezrobotnymi przez dużą część, czasami większość wieku aktywności zawodowej i po prostu przechodzą do coraz wyższych kategorii wiekowych. Efektem tego jest problem długotrwałego bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia, w 2014 roku dotyczył ponad trzech piątych (63,4%) osób, które ukończyły 50 lat. Jest to kategoria osób, które mają szczególne problemy z powrotem na rynek pracy, częstokroć stygmatyzowane przez pracodawców jako mało perspektywiczni i nisko wydajni pracownicy, z drugiej strony można mówić o autostygmatyzacji, niechęci do podejmowania aktywności na rynku pracy, przede wszystkim kontaktów z pracodawcami i braku współpracy w procesie aktywizacji zawodowej. Wszystko to przekłada się na czas pozostawania bez pracy, niemal piąta część (19,6%) osób po 50 roku życia pozostaje bez pracy dłużej niż 2 lata, w przypadku 18% okres ten oscylował w przedziale od 12 do 24 miesięcy.

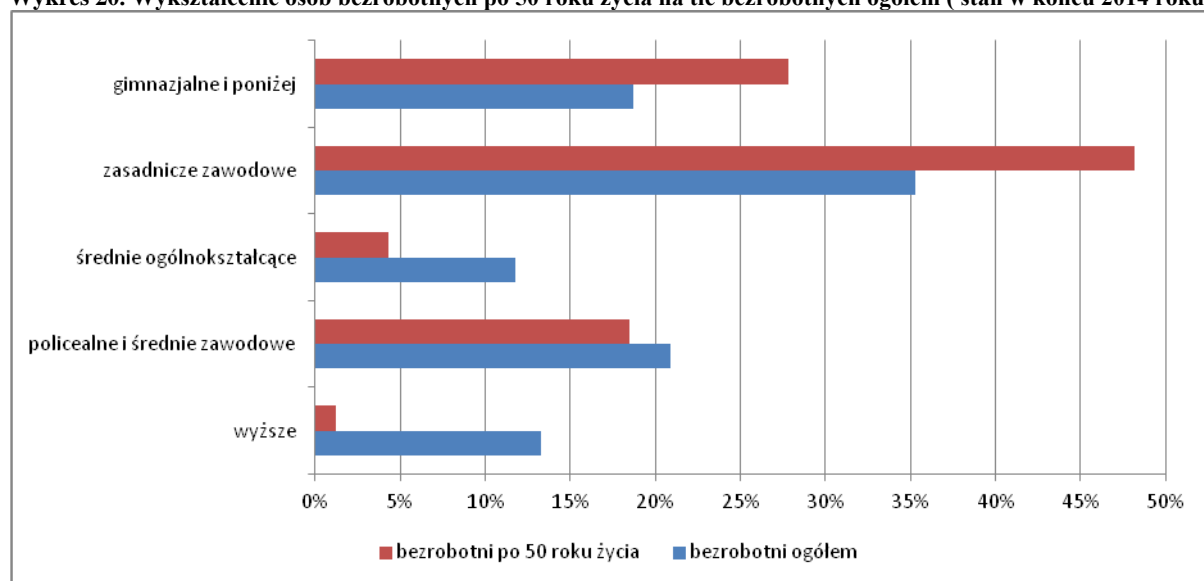
Wykres 19. Czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych po 50 roku życia (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Osoby po 50 roku życia stanowią kategorię osób o najniższym poziomie wykształcenia, w końcu 2014 roku jedynie 9 z nich (1,2%) posiadało wykształcenie wyższe, 145 (18,5%) miało wykształcenie średnie zawodowe lub policealne, 34 (4,3%) było po nauce w liceum ogólnokształcącym, 377 (48,2%) ukończyło zasadniczą szkołę zawodową, zaś 217 (27,8%) ukończyło szkołę na poziomie gimnazjalnym i poniżej. Jak łatwo policzyć 76%, czyli ponad trzy czwarte osób po 50 roku życia pozostaje bez wykształcenia średniego, a przypomnijmy, że wśród ogółu bezrobotnych jest to 54% osób, zaś przy nieuwzględnianiu pięćdziesięciolatków odsetek ten wynosi 48,6%. Wspomnieć również należy, że jako osoby bez kwalifikacji zawodowych klasyfikowano w końcu 2014 roku 17% osób powyżej 50 roku życia.

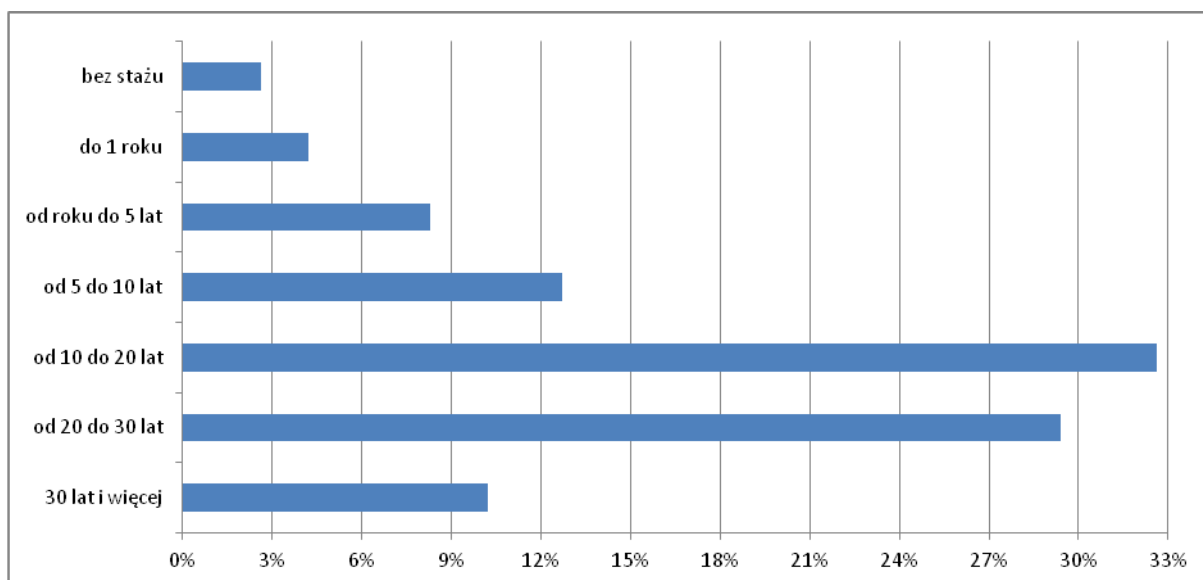
Wykres 20. Wykształcenie osób bezrobotnych po 50 roku życia na tle bezrobotnych ogółem (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Oczywiście osoby w opisywanej kategorii wiekowej posiadają najbogatsze doświadczenie zawodowe; średni staż pracy tej grupy wynosił 17 lat i 3 miesiące. Ponad dziesięć procent z bezrobotnych po 50 roku życia (80 osób) pracowało dłużej niż 30 lat (należy podkreślić, że w tej grupie części osób przysługiwało prawo do przyznania świadczeń przedemerytalnych); 230 osób (29,4% bezrobotnych po 50 roku życia) pracowało od 20 do 30 lat; 255 (32,6% bezrobotnych po 50 roku życia) od 10 do 20 lat; 99 osób (12,7% bezrobotnych po 50 roku życia) wykazywało się doświadczeniem zawodowym w przedziale od 5 do 10 lat. Krócej niż 5 lat a powyżej roku pracowało 65 osób (8,3% bezrobotnych po 50 roku życia), zaś mniej niż 12 miesięcy zatrudnionymi były 33 osoby (4,2% bezrobotnych po 50 roku życia), a 20 bezrobotnych z ukończonym pięćdziesiątym rokiem życia (2,6% osób w tym przedziale) nie posiadało jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego. Kwestią dyskusyjną jest rozważanie, czy większe doświadczenie zawodowe pięćdziesięciolatków może niwelować różnice w gorszym wykształceniu, pewnie można byłoby znaleźć takie przykłady wśród pracodawców poszukujących wykwalifikowanych rzemieślników czy fachowców budowlanych, jednak w zawodach wymagających kwalifikacji zawodowych związanych z wyższym poziomem wykształcenia lub wymagających „teraźniejszych” umiejętności, np. obsługi komputera, osoby po 50 roku życia pozostają w gorszej pozycji do znalezienia pracy. Oceniając to zagadnienie z odmiennej perspektywy można zauważyć, że 32,6% bezrobotnych po 50 roku życia w ostatnich pięciu latach wcale nie pracowało, zaś 10,6% miało zatrudnienie krócej niż przez 6 miesięcy. W praktyce oznacza to bardzo duże oddalenie od rynku pracy niezależnie od posiadanego kapitału w postaci bogatego doświadczenia zawodowego.

Wykres 21. Doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych po 50 roku życia (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

2.3.4. Podział osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy, sytuacja osób długotrwale bezrobotnych na lokalnym rynku pracy

Dane dotyczą czasowego pozostawania osób bezrobotnych w ewidencji urzędów pracy dostarczają ważnych wskazówek dotyczących z jednej strony kondycji lokalnego rynku pracy, z drugiej na ich podstawie wydziela się jedną z najistotniejszych z punktu widzenia pracowników publicznych służb zatrudnienia, kategorii klientów urzędów pracy – osób długotrwale bezrobotnych. Kategorię tą tworzą osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

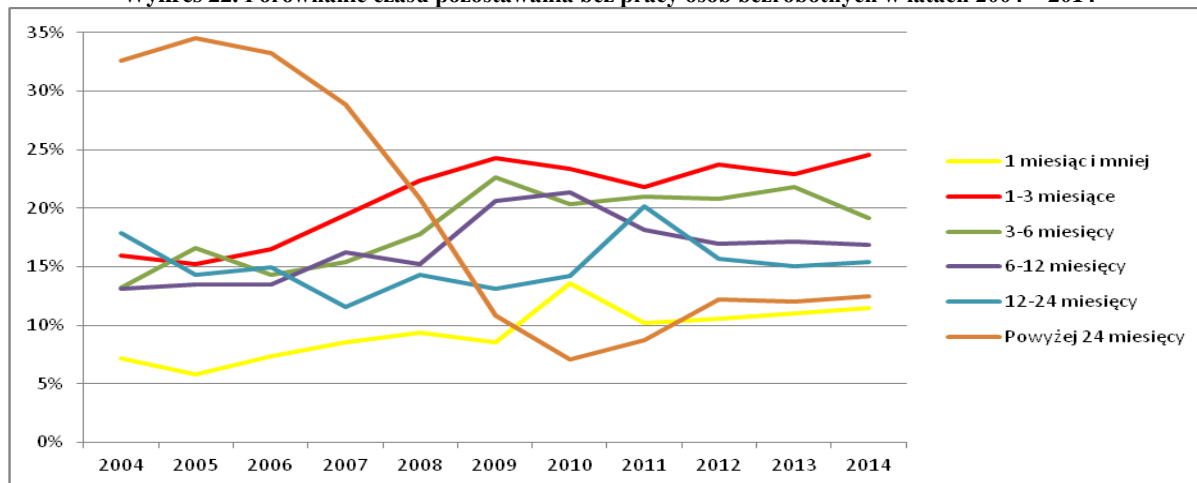
Ze zmniejszającą się liczbą osób bezrobotnych, spada w kolejnych latach liczba osób nieprzerwanie pozostających w ewidencji PUP powyżej 1 roku. Szczególnie widocznej zmianie uległa statystyka osób zarejestrowanych dłużej niż dwadzieścia cztery miesiące, w ciągu pięciu lat zmalała ponad czterokrotnie. Na zbliżonym poziomie utrzymują się liczby osób zarejestrowanych krócej niż 1 rok. Potwierdzają to statystyki dotyczące dynamiki bezrobocia w poszczególnych kwartałach danego roku. Z powodu podejmowania pracy sezonowej w kraju i za granicą przez znaczącą liczbę osób, większość osób pozostaje w ewidencji PUP krócej niż dwanaście miesięcy.

Tabela 11. Czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych w latach 2004 - 2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1 miesiąc i mniej	406	317	362	407	403	385	619	460	471	486	452
1-3 miesiące	906	829	811	924	956	1 098	1 063	987	1060	1012	963
3-6 miesięcy	748	906	701	733	762	1 024	926	946	928	963	752
6-12 miesięcy	746	734	660	772	653	932	972	820	756	757	664
12-24 miesięcy	1 016	780	733	550	615	593	650	909	698	662	604
Powyżej 24 miesięcy	1 853	1 881	1 631	1 373	893	489	324	393	545	529	490
Razem	5675	5 447	4 898	4 759	4 282	4 521	4 554	4 515	4458	4 409	3925

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 22. Porównanie czasu pozostawania bez pracy osób bezrobotnych w latach 2004 – 2014

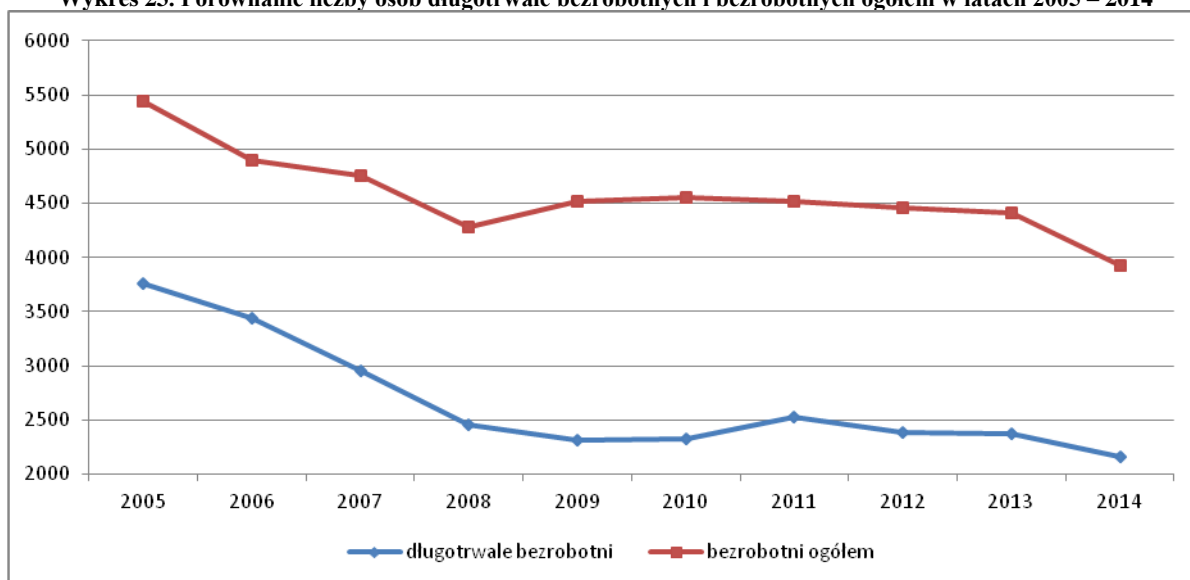

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe zestawienia należy skorelować ze statystyką dotyczącą liczby osób długotrwale bezrobotnych, które w myśl definicji ustawowej pozostają w ewidencji urzędu pracy łącznie ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to grupa osób pozostających w specyficznej, niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak pokazują liczne badania, są to osoby szczególnie narażone na zjawisko wykluczenia społecznego, często pozostające beneficjentami systemu opieki społecznej, mające poważne problemy ze znalezieniem i utrzymaniem pracy.

Bezrobocie w powiecie lubaczowskim ma charakter strukturalny, z czego wynika bardzo wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Długotrwale bezrobotni stanowili 69,0 % wszystkich osób bezrobotnych w 2005 roku; 70,0% w 2006; 62,1% w 2007; 57,4 w 2008; 51,2% w 2009; 51,1% w 2010; 56,3% w 2011, 53,7% w 2012; 53,7% w 2013 roku, oraz 55% w 2014 roku, co pozostaje poważnym problemem powiatu lubaczowskiego.

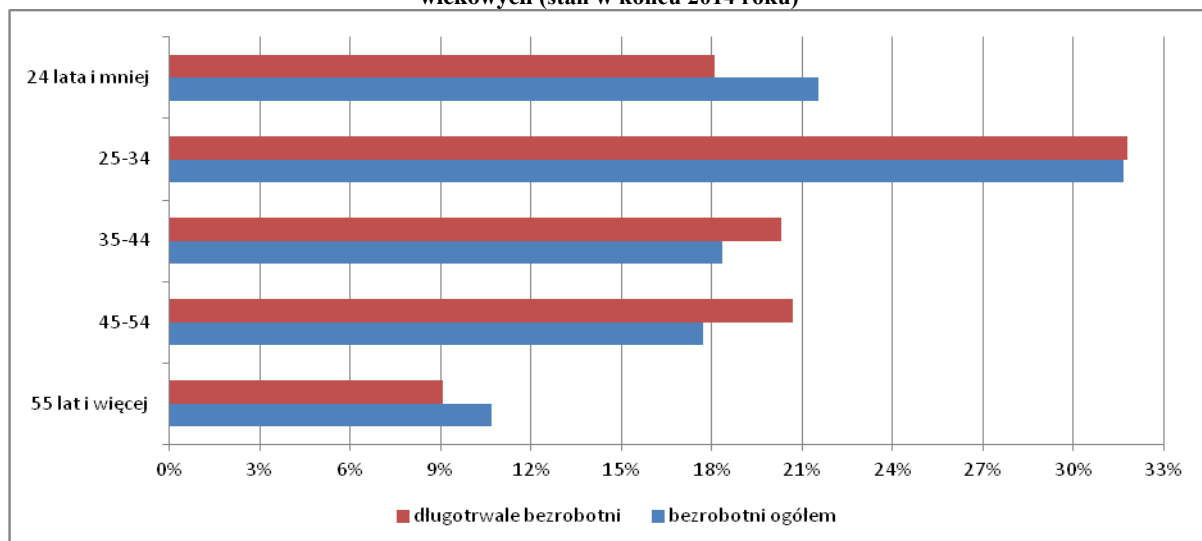
Wykres 23. Porównanie liczby osób długotrwale bezrobotnych i bezrobotnych ogółem w latach 2005 – 2014

Źródło: Opracowanie własne

Zjawisko długotrwałego bezrobocia dotyczy wszystkich przedziałów wiekowych. W końcu 2014 roku struktura długotrwale bezrobotnych układała się następująco: 18,1% długotrwale bezrobotnych to osoby do 25 roku życia; 31,8% ma pomiędzy 25 a 34 lata; 20,3% jest w wieku od 35 do 44 lat; 20,7% to przedział między 45 a 54 latami; 6,9% stanowią osoby w wieku 55 – 59 lat; zaś 2,2% bezrobotni po 60 roku życia.

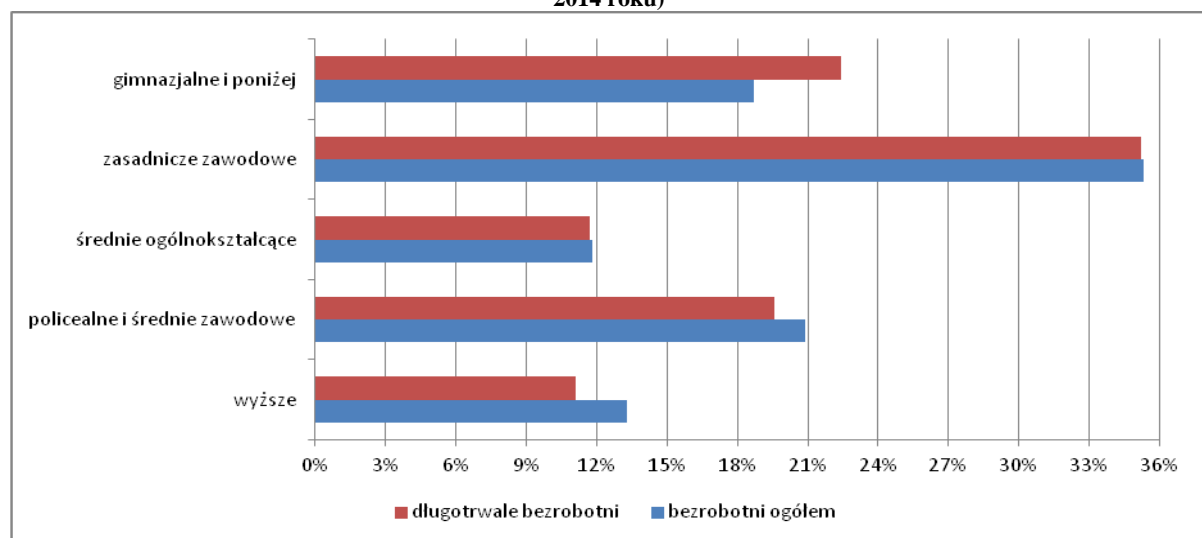
Wykres 24. Porównanie wieku osób długotrwale bezrobotnych i bezrobotnych ogółem w poszczególnych przedziałach wiekowych (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Jak widać na poniższym wykresie, posiadany poziom wykształcenia w minimalnym stopniu determinuje długotrwale bezrobocie, jest to kolejna oznaka słabości lokalnego rynku pracy. Podobnie jak wśród ogółu bezrobotnych najwięcej jest osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 35,2%. Największa różnica w odsetku długotrwale bezrobotnych widoczna jest u osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – takowe posiada 22,4% bezrobotnych w tej kategorii (dla przypomnienia 18,7% bezrobotnych ogółem). Osoby z wyższym wykształceniem stanowią 11,1% długotrwale bezrobotnych. Ta ostatnia wartość jest bardzo mocnym potwierdzeniem kłopotów ze znalezieniem pracy w zawodzie wyuczonym bądź odpowiadającym aspiracjom zawodowym, jakie na lokalnym rynku mają osoby posiadające dyplom ukończenia studiów wyższych. Częstokroć wpływa to na decyzję o szukaniu pracy w innym miejscu i związanej z tym zmianie miejsca zamieszkania.

Wykres 25. Porównanie poziomu wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych i bezrobotnych ogółem (stan w końcu 2014 roku)

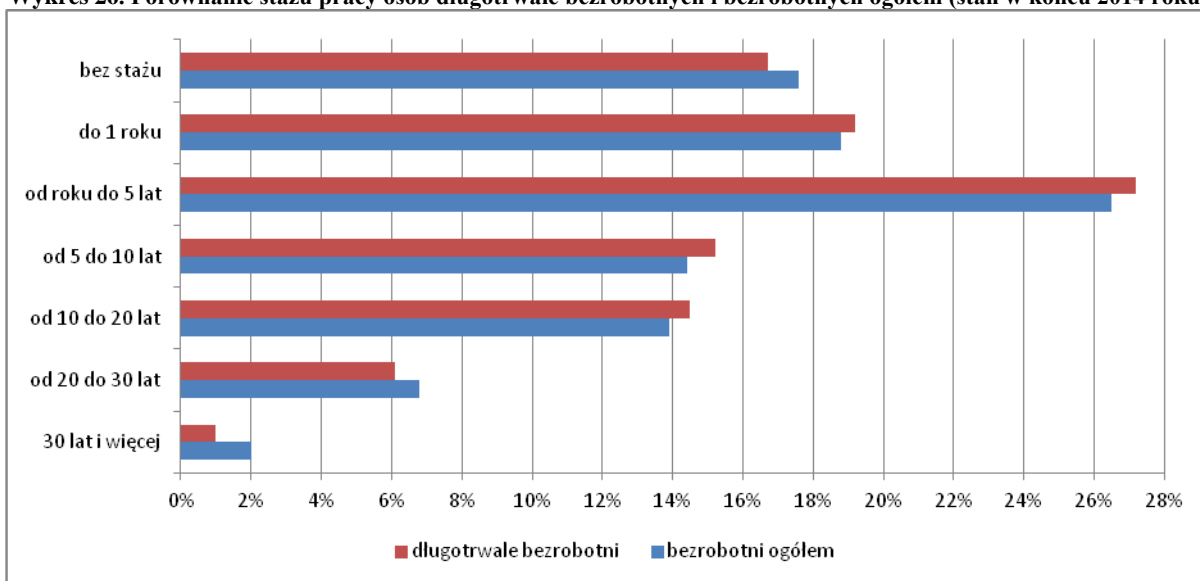

Źródło: Opracowanie własne

Jeśli brać pod uwagę czas pozostawania bez pracy, 15,9% osób długotrwale bezrobotnych nigdy wcześniej nie pracowało, zaś 22,4% pozostaje bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Warto zauważyć, że w ostatnich pięciu latach jedynie 30% osób długotrwale bezrobotnych pracowało dłużej niż 12 miesięcy, 39,6% w tym okresie nie podjęło zatrudnienia, a 20,9% pracowało krócej niż 6 miesięcy. Liczby te pokazują, jak oddalona, a można nawet zaryzykować stwierdzenie, że odizolowana od rynku pracy jest ta grupa osób. W zawodach takich jak mechanik samochodowy, nawet kilkuletnia przerwa w wykonywaniu pracy oznacza gorsze postrzeganie przez potencjalnych pracodawców, a nie można zapominać o zawodach, w których pozwolenia na wykonywanie określonych obowiązków wydawane są czasowo, *vide* uprawnienia SEP.

Poniżej zamieszczono porównanie stażu pracy długotrwale bezrobotnych z ogółem osób zarejestrowanych, podobnie jak w przypadku wykształcenia wskaźniki rozkładają się dość równo, co pokazuje wyraźnie, że tak trudnym rynku pracy długotrwale bezrobocie zagraża wszystkim, którzy stracili pracę, a nie dotyczy tylko jakiejś wybranej kategorii osób wyróżniających się szczególnie niskimi kwalifikacjami, czy też brakiem chęci do jej podjęcia.

Wykres 26. Porównanie stażu pracy osób długotrwale bezrobotnych i bezrobotnych ogółem (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

2.3.5. Sytuacja osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy

W Polsce jest ponad 4,5 miliona osób niepełnosprawnych, z których większość jest bierna zawodowo, pozostaje od dawna poza rynkiem pracy. Z danych statystycznych wynika, że jedyne 22,6% niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym jest aktywnych zawodowo, ponad dwukrotnie mniej niż wynosi średnia w krajach Unii Europejskiej. Jest to duże wyzwanie dla instytucji rynku pracy, które mają do zaoferowanie takie usługi rynku pracy jak pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy czy organizowanie szkoleń. Przeszkody, na jakie

napotykają osoby niepełnosprawne poszukujące pracy, to postrzeganie ich jako niewydajnych pracowników, mniej konkurencyjnych niż osoby sprawne, trudności prawne w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz bariery edukacyjne i niski poziom wykształcenia, wpływające z gorszego dostępu do edukacji. Rola państwa w tym wymiarze polega na trzech ogólnych sposobach interwencji poprzez system regulacji prawnych, rekompensat finansowych oraz zastępowania, czyli tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w specjalnie dostosowanych, wydzielonych ośrodkach zatrudnienia chronionego. Przykładem ostatniego są zakłady pracy chronionej, zwolnione z części podatków i opłat, otrzymujące ze środków PFRON dotacje m.in. na dofinansowanie wynagrodzeń i szkoleń dla osób niepełnosprawnych. Problemy osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy są odzwierciedleniem kłopotów obserwowanych w skali kraju, wzmocnionych przez trudności zasygnalizowane przy analizie rynku pracy.

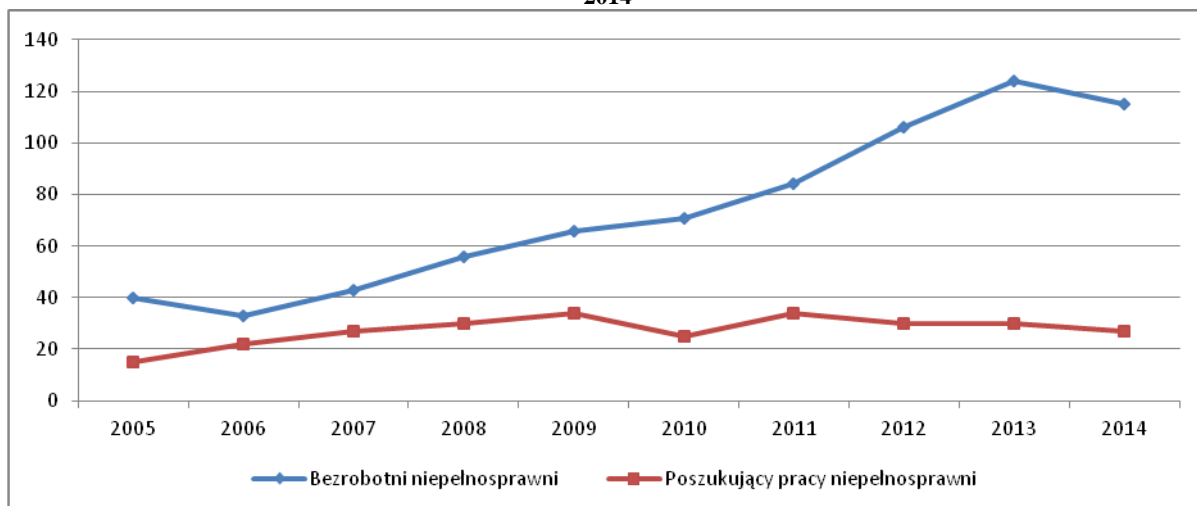
W końcu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie zarejestrowanych było 115 osób bezrobotnych niepełnosprawnych (2,9% bezrobotnych ogółem) - 62 mężczyzn oraz 53 kobiety i 27 poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu niepełnosprawnych (42,2% poszukujących pracy ogółem) – 18 mężczyzn i 9 kobiet. Zauważyć należy, że w latach 2005 – 2013 liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych systematycznie wzrastała, w tym czasie powiększyła się ponad trzykrotnie, rok 2014 przyniósł niewielkie zmniejszenie liczby bezrobotnych niepełnosprawnych, ale wiązać to należy z ogólnym zmniejszeniem liczby zarejestrowanych. Szczególnie duże zwiększenie liczby bezrobotnych można zauważyć wśród posiadających orzeczoną umiarkowaną stopień niepełnosprawności.

Tabela 12. Osoby niepełnosprawne pozostające w ewidencji PUP Lubaczów w latach 2005 – 2014

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Bezrobotni	Razem	40	33	43	56	66	71	84	106	124	115	
	Kobiety	17	15	17	23	25	29	34	45	54	53	
	Stopień niepełnosprawności	znaczny	0	0	0	2	3	8	4	6	9	4
		umiarkowany	7	10	13	16	17	26	29	34	50	54
lekki		33	23	30	38	46	37	51	66	65	57	
Poszukujący pracy	Razem	15	22	27	30	34	25	34	30	30	27	
	Kobiety	4	5	9	7	10	7	12	13	14	9	
	Stopień niepełnosprawności	znaczny	4	3	8	11	14	9	8	9	5	7
		umiarkowany	6	15	10	14	14	11	21	16	21	16
		lekki	5	4	9	5	6	5	5	5	4	4

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 27. Porównanie liczby osób niepełnosprawnych pozostających w ewidencji PUP Lubaczów w latach 2005 – 2014

Źródło: Opracowanie własne

Powyżej pokazano dynamikę rejestracji i wyrejestrowań wśród bezrobotnych niepełnosprawnych. Liczby bezwzględne pokazują coroczny przyrost ilości osób niepełnosprawnych poza rokiem 2014, ale dla pełnego obrazu warto zsumować powyższe wartości z liczbami wyrejestrowanych osób, z których dla analizy najważniejszymi są dane dotyczące podjęć pracy. Stanowiły one: 28,4% ogólnej liczby wyrejestrowań bezrobotnych niepełnosprawnych w 2005 roku; 40,9% w 2006; 46,4% w 2007; 42,7% w 2008 ; 25,6% w 2009; 39,4% w 2010; 39,1% w 2011; 31,4 w 2012; 43% w 2013 i 35,3% w 2014 roku. Zauważyć należy, że w dwóch ostatnich latach liczba podjęć pracy w porównaniu z latami poprzednimi proporcjonalnie bardzo wzrosła.

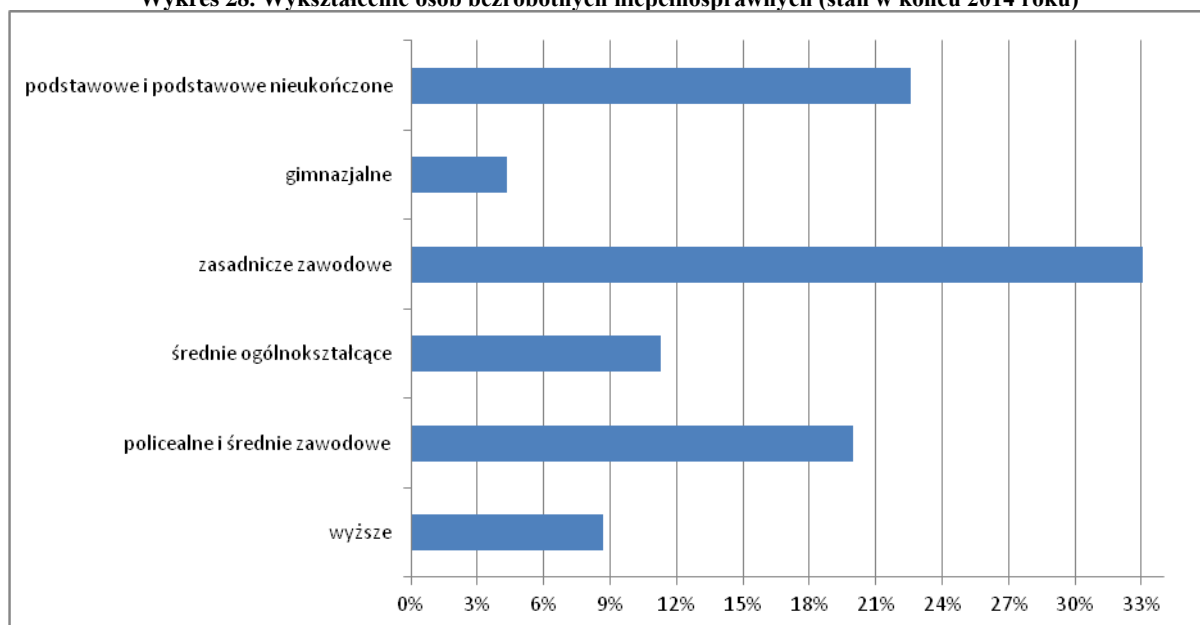
Tabela 13. Dynamika bezrobocia w grupie osób bezrobotnych niepełnosprawnych w latach 2005 – 2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rejestracji	52	59	69	102	96	104	151	170	188	195
Liczba wyrejestrowań	67	66	56	89	86	99	138	156	172	201
w tym liczba podjęć pracy	19	27	26	38	22	39	54	49	74	71
Stosunek podjęć pracy do liczby wyrejestrowań [%]	28,4	40,9	46,4	42,7	25,6	39,4	39,1	31,4	43	35,3

Źródło: Opracowanie własne

Jednym z problemów bezrobotnych niepełnosprawnych są niskie kwalifikacje, w końcu 2014 roku 25,2% było osobami bez kwalifikacji. Dwie najliczniejsze grupy tworzyły osoby z wykształceniem podstawowym nieukończonym, podstawowym i gimnazjalnym (27%) oraz zasadniczym zawodowym (33%).

Wykres 28. Wykształcenie osób bezrobotnych niepełnosprawnych (stan w końcu 2014 roku)

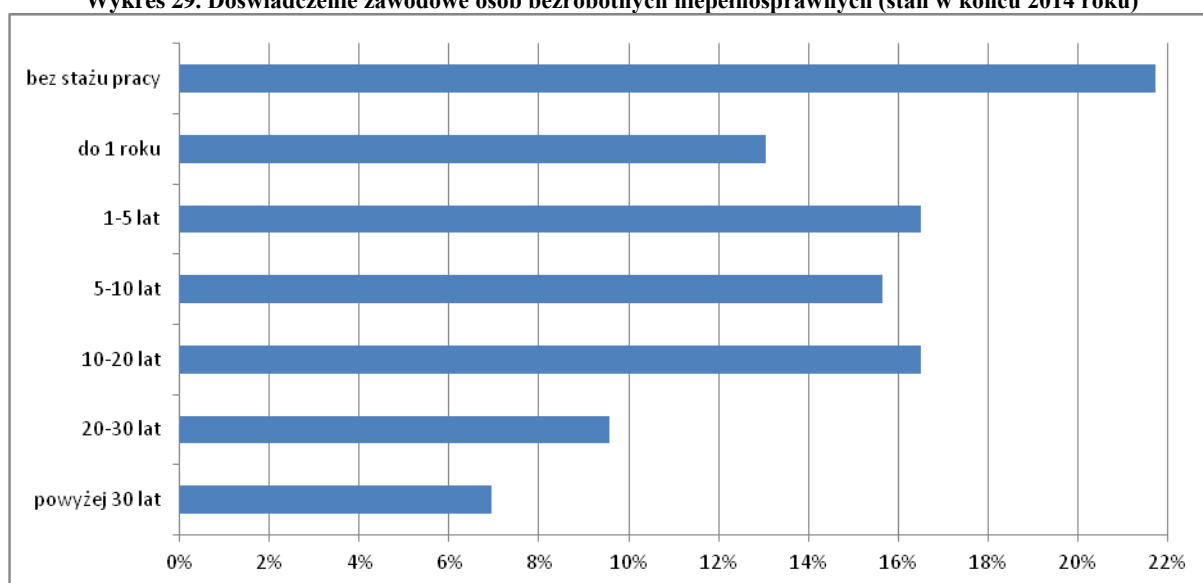

Źródło: Opracowanie własne

W końcu 2014 roku trzy piąte niepełnosprawnych bezrobotnych (60,5%) pozostawały osobami długotrwale bezrobotnymi, w tym 20% pozostawało bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Ponad jedna trzecia (34,8%) bezrobotnych niepełnosprawnych nie posiadała doświadczenia zawodowego (była to najliczniejsza grupa w omawianej kategorii osób) lub miała staż pracy krótszy niż jeden rok. Z drugiej strony 33% pracowało dłużej niż 10 lat, w tym 7% powyżej 30 lat. Jeśli jednak spojrzeć na to zagadnienie z innej perspektywy okazuje się, że 43,% bezrobotnych niepełnosprawnych w ostatnich pięciu latach wcale nie pracowało, zaś 15,3% miało zatrudnienie krócej niż przez 6 miesięcy. W praktyce oznacza to bardzo duże oddalenie od rynku pracy.

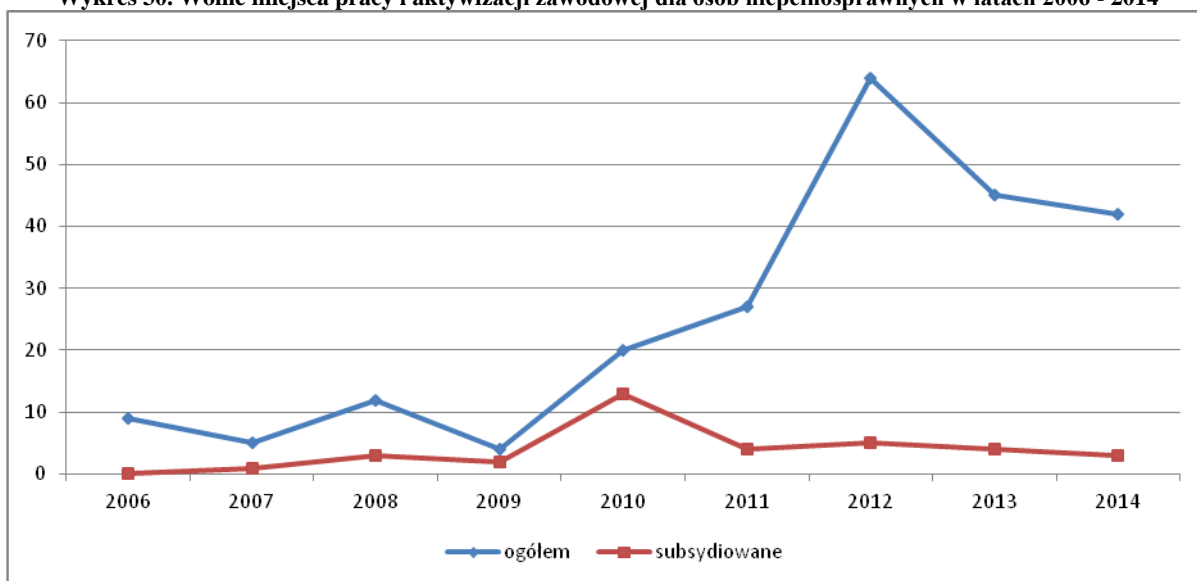
Wykres 29. Doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych niepełnosprawnych (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

Zgłoszone wolne miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych stanowią małą część wszystkich ofert pracy (2,6% w 2014 roku), jednak zauważyć należy, że ich liczba w ostatnim okresie w porównaniu np. z latami 2006-2009 znacząco wzrosła. Największa liczba ofert dla niepełnosprawnych wpłynęła w 2012 roku (64), w 2014 roku pojawiły się 42 zgłoszone wolne miejsca zatrudnienia dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Głównie dotyczyły pracy na stanowiskach niewymagających specjalistycznych kwalifikacji, w ostatnim okresie były to oferty w następujących zawodach: e-handlowiec specjalista do spraw marketingu i handlu (10 zgłoszonych wolnych miejsc pracy); konsultant telefoniczny (5); operator urządzeń do obróbki drewna (1), palacz – dozorca (1); pozostali stolarze meblowi i pokrewni (5); pracownik gospodarczy (1); pracownik ochrony (3); rejestratorka medyczna (1); rejestratorka medyczna (1); sprzątaczką (8); sprzedawca (1) i szwaczka (5 zgłoszonych wolnych miejsc zatrudnienia). Nadmienić należy, że tylko w połowie z nich pracodawcy proponowali pełny wymiar czasu pracy, 28,6% ofert dotyczyło pracy w wymiarze 0,75 etatu, 4,8% propozycji zatrudnienia dla niepełnosprawnych miało określony wymiar 0,5 etatu, pozostałe oferty dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności dotyczyły pracy w wymiarze niższym niż pół etatu lub proponowano w nich umowy o dzieło.

Wykres 30. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych w latach 2006 - 2014

Źródło: Opracowanie własne

2.3.6. Charakterystyka osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

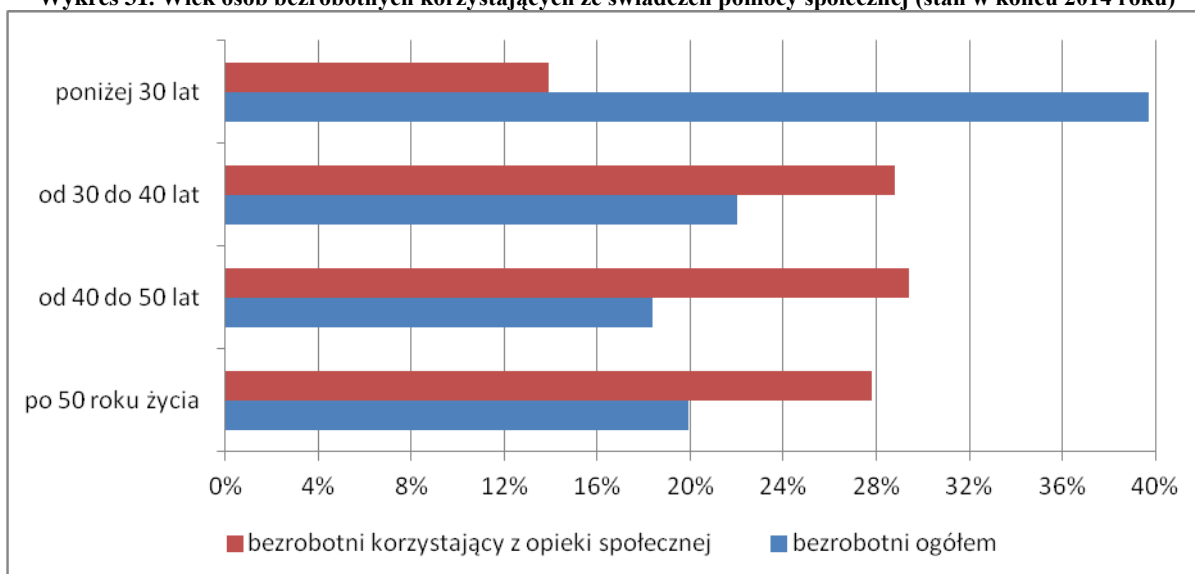
We wprowadzonym na mocy nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zmienionym katalogu osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy pojawili się bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej. Jako że status w tym zakresie określa się na podstawie deklaracji zarejestrowanych, urzędy pracy mają relatywnie małą możliwość danych, jakimi dysponują,

w tym zakresie, stąd w kolejnych okresach wartości znane aktualnie mogą podlegać dość znaczącym fluktuacjom.

W końcu 2014 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie pozostawały 394 osoby bezrobotne zarejestrowane, które zadeklarowały korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, w tym gronie liczebnie dominują kobiety (58, 8% korzystających z OPS). Co warto podkreślić, w analizowanej grupie ponad trzecią część osób (35,7%) zakwalifikowano do trzeciego profilu pomocy dla osób oddalonych najbardziej od rynku pracy, oddalenie to wynika częściowo z czynników zewnętrznych, takich jak sytuacja na rynku pracy i wynikająca z niej niedostateczna podaż wolnych miejsc zatrudnienia. Z drugiej strony niebagatelną rolę odgrywają czynniki wewnętrzne związane z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi, jak również ze statusem materialnym. W grupie tej dominują osoby, które definiują swoją sytuację finansową jako bardzo złą lub złą, jako bariery w znalezieniu pracy wskazują częstokroć utrudniony dojazd do pracy spowodowany brakiem własnego środka transportu, oraz konieczność opieki nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi przy braku funduszy na zorganizowanie opieki zastępczej na czas szukania pracy. Nie można również zapominać o zjawisku tzw. bezradności wyuczonej, w gronie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które odpowiedziały już na pytania z kwestionariusz profilowania pomocy osobom bezrobotnych ponad jedna czwarta określiła, że to urząd pracy ma im znaleźć pracę.

W grupie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej większość (57,2%) stanowią bezrobotni, którzy ukończyli czterdzieści lat, w tym jest 27,8% zarejestrowanych po 50 roku życia. Zdecydowaną mniejszością są osoby do 30 roku życia, ich odsetek w badanej kategorii jest niemal trzykrotnie niższy niż u ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2014 roku (relacja 13,9% do 39,7%).

Wykres 31. Wiek osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (stan w końcu 2014 roku)

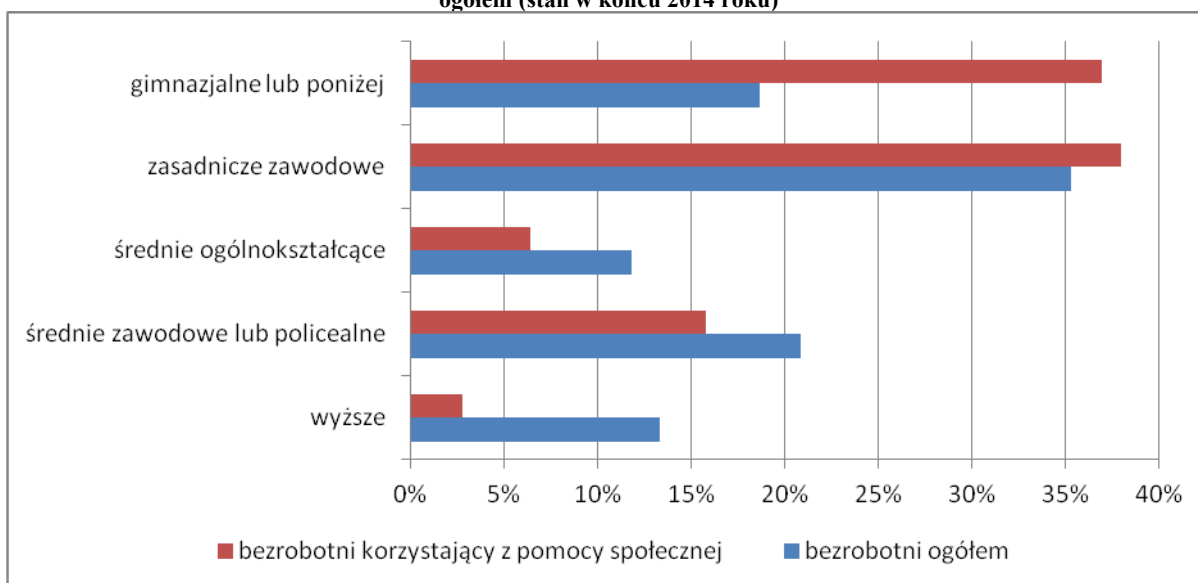

Źródło: Opracowanie własne

W analizowanej kategorii dominują długotrwale bezrobotni, aż 80,6% korzystających z pomocy społecznej posiadało ten status, co potwierdza ich oddalenie od rynku pracy.

Ta grupa bezrobotnych wyróżnia się na tle pozostałych zarejestrowanych niższymi kwalifikacjami zawodowymi. Istnieje bardzo duża dysproporcja w liczbie osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, jakie posiada 37% bezrobotnych beneficjentów OPS. Jeszcze więcej z nich – 38% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe. Sumując, dokładnie trzy czwarte osób w omawianej zbiorowości nie ma wykształcenia średniego. Z kolei 27,5% jest bezrobotnymi bez kwalifikacji zawodowych.

Wykres 32. Wykształcenie osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na tle bezrobotnych ogółem (stan w końcu 2014 roku)

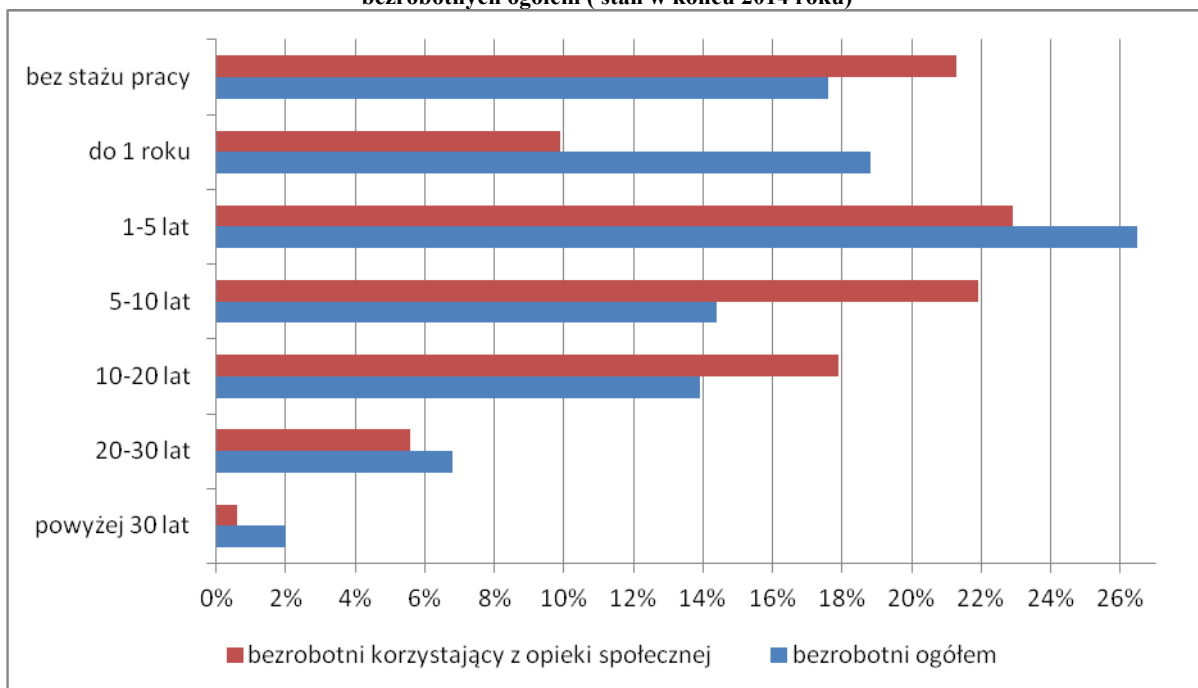

Źródło: Opracowanie własne

Ponad jedna piąta (21,3%) korzystających ze świadczeń pomocy społecznej nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego, zaś 9,9% pracowało krócej niż rok. Najwięcej osób w omawianej grupie posiada staż pracy w przedziale od roku do pięciu lat (22,9%). Dłużej niż 20 lat pracowało w tej kategorii 6,2% osób.

Należy podkreślić, że również w aspekcie posiadanego doświadczenia zawodowego bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej wyróżniają się negatywnie na tle pozostałych grup zarejestrowanych w tutejszym urzędzie, a pamiętajmy, że mówimy o grupie relatywnie starszej, która teoretycznie powinna mieć bogatszy staż pracy.

Wykres 33. Doświadczenie zawodowe osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na tle bezrobotnych ogółem (stan w końcu 2014 roku)

Źródło: Opracowanie własne

ANALIZA SWOT RYNKU PRACY W POWIECIE LUBACZOWSKIM

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Korzystne warunki krajobrazowe i przyrodnicze. ✓ Brak przemysłu szkodliwego dla środowiska. ✓ Wzrastająca liczba producentów żywności ekologicznej. ✓ Rozwój branży uzdrowiskowej. ✓ Wzrost udziału osób w wieku produkcyjnym w strukturze ludności powiatu. ✓ Wzrastający odsetek osób posiadających wykształcenie wyższe i średnie. ✓ Atrakcyjne na rynku cechy pracowników: „pracowici” i „tani”. ✓ Wolne obszary do inwestowania. ✓ Wysoka efektywność dotychczasowych działań aktywizacyjnych podejmowanych przez PUP. ✓ Skuteczna realizacja programów rynku pracy. ✓ Dobrze wykwalifikowana kadra publicznych służb zatrudnienia. ✓ Gotowość PUP do współpracy z partnerami rynku pracy. ✓ Transgraniczność – przejście graniczne na terenie powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mała liczba miejsc pracy. ✓ Sezonowość zatrudnienia. ✓ Widoczne istnienie „szarej strefy”. ✓ Mała liczba przedsiębiorstw działających w branży produkcyjnej. ✓ Mała liczba organizacji wspierających działania interwencyjne na rynku pracy. ✓ Niskie budżety samorządów lokalnych. ✓ Trudny „pierwszy start do pracy” ludzi młodych. ✓ Ujemne saldo migracji. ✓ Niski poziom wynagrodzeń. ✓ Przewaga osób z niskim wykształceniem (zasadniczym zawodowym i niższym) w strukturze osób bezrobotnych. ✓ Niż demograficzny. ✓ Słaba infrastruktura techniczna. ✓ Bezrobocie strukturalne. ✓ Niski priorytet samorządów dla działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu. ✓ Problemy komunikacyjne utrudniające dojazd do pracy
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Współpraca z województwem i sąsiednimi powiatami. ✓ Możliwość korzystania z funduszy strukturalnych. ✓ Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w powiecie. ✓ Rosnąca popularność turystyki i uzdrowisk. ✓ Pozytywny klimat do podejmowania działań na rzecz ekonomii społecznej. ✓ Promocja powiatu zmierzająca do przyciągania inwestorów. ✓ Wzrost świadomości w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych. ✓ Powstanie terenów inwestycyjnych przy drodze do przejścia granicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Peryferyjne położenie powiatu. ✓ Emigracja zarobkowa. ✓ Brak korelacji pomiędzy potrzebami rynku pracy a kierunkami kształcenia. ✓ Brak znaczących inwestycji w powiecie. ✓ Wyższa niż w kraju i województwie stopa bezrobocia. ✓ Słabe zaangażowanie mieszkańców w podejmowanie własnej działalności gospodarczej. ✓ Dezaktualizacja kwalifikacji osób bezrobotnych w związku z szybkim postępem technologicznym i technicznym.

CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Ograniczenie bezrobocia i wykluczenia społecznego poprzez podejmowanie działań wspierających aktywność zawodową mieszkańców powiatu lubaczowskiego i podnoszących jakość obsługi lokalnego rynku pracy osiągnięty zostanie poprzez realizację celów szczegółowych, przy efektywnej współpracy wszystkich partnerów lokalnego rynku pracy.

Cel szczegółowy 1: Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy w wejściu lub powrocie na rynek pracy

Analiza rynku pracy w powiecie lubaczowskim przeprowadzona w niniejszym opracowaniu wskazuje najbardziej wyraziste problemy. Zasadniczym problemem rynku pracy w powiecie lubaczowskim jest wysoka stopa bezrobocia, ale również relatywnie niska aktywność zawodowa, która najbardziej jest widoczna wśród osób długotrwale bezrobotnych. Osoby, które pozostają bez pracy przez długi czas, posiadają słabą motywację do poszukiwania pracy i utrzymania zatrudnienia, mają trudności w dostosowaniu się do potrzeb nowoczesnego rynku, gdyż ich kwalifikacje i umiejętności zawodowe dezaktualizują się.

Kolejną grupą, która jest bierna zawodowo i stanowi wysoki poziom bezrobocia w powiecie lubaczowskim jest grupa ludzi młodych do 30 roku życia. Głównymi czynnikami, które determinują bezrobocie wśród młodzieży są: niedostatek miejsc pracy, niedostosowanie kierunków kształcenia do możliwości i potrzeb lokalnego rynku pracy, brak doświadczenia zawodowego i odpowiednich praktyk zawodowych na poziomie gwarantującym zatrudnienie. Ważnymi czynnikami są też brak umiejętności poruszania się po lokalnym rynku pracy oraz nieumiejętność planowania alternatywnej kariery zawodowej i mała mobilność zawodowa.

Zwiększającą się grupą osób, która znajduje się w trudnej sytuacji na rynku pracy są osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia. Pomimo posiadania najczęściej dużej wiedzy oraz umiejętności zawodowych, ta grupa osób staje wobec zagrożenia utraty pracy lub już znajduje się poza rynkiem pracy. Osoby starsze, które zostały pozbawione pracy często nie mogą odnaleźć się na nowoczesnym rynku pracy, co powoduje, że mają problemy z adaptacją w nowym miejscu, nie chcą poznawać nowych ludzi, ani nowych miejsc. Są oni mało mobilni, często schorowani oraz zmęczeni.

Bolączką lubaczowskiego rynku pracy jest brak lub niskie kwalifikacje osób bezrobotnych, a także trudna sytuacja osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy 1. będzie realizowany w szczególności poprzez:

- 1) pomoc w przezwyciężaniu trudności na rynku pracy wspomagana procesami motywacyjnymi poprzez np. poradnictwo zawodowe, indywidualizowanie pomocy poprzez opracowanie Indywidualnych Planów Działania;
- 2) realizację programów skierowanych do bezrobotnych do 30 roku życia wspierających aktywizację zawodową młodzieży, wspieranie doskonalenia zawodowego, pomoc w nabywaniu doświadczenia zawodowego, podejmowania działalności gospodarczej, wspieranie mobilności geograficznej i zawodowej;
- 3) przeciwdziałanie i ograniczanie zjawiska długotrwałego bezrobocia poprzez wspieranie usługami i instrumentami rynku pracy, promowanie doskonalenia zawodowego, podejmowania każdej aktywności zawodowej przełamującej bezrobocie długotrwałe;
- 4) wspomaganie aktywności zawodowej osób powyżej 50 roku życia poprzez finansowanie działań związanych z przekwalifikowaniem, kierowanie do subsydiowanych form wsparcia, zajęcia aktywizacyjne;
- 5) wykorzystywanie możliwości dodatkowego finansowania działań na rzecz osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy poprzez ubieganie się o dodatkowe środki na aktywizację tej grupy bezrobotnych;
- 6) wspieranie niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy usługami i instrumentami rynku pracy;
- 7) organizacja różnych form szkoleń ułatwiających bezrobotnym aktualizację lub zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych;
- 8) udostępnianie bezrobotnym informacji o projektach i programach wsparcia bezrobotnych przez inne instytucje i umożliwianie innym podmiotom organizacji spotkań informacyjnych dotyczących realizowanych programów w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie.

Cel szczegółowy 2: Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy

Skuteczną metodą ograniczania bezrobocia jest stymulowanie rozwoju lokalnej gospodarki poprzez wspieranie istniejących podmiotów oraz tworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych miejsc pracy. Analiza lokalnego rynku pracy ukazała problemy z niedostateczną ilością miejsc pracy i małą liczbę podmiotów gospodarczych.

Cel szczegółowy 2 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- 1) promowanie usług Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie wspierających tworzenie miejsc pracy wśród lokalnych pracodawców;
- 2) refundowanie pracodawcom, w ramach możliwości finansowych, kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych;

- 3) finansowanie podejmowania działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne;
- 4) organizacja spotkań informacyjnych na temat zasad ubiegania się ośrodki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla zainteresowanych osób bezrobotnych;
- 5) udostępnianie osobom bezrobotnym informacji o możliwościach wsparcia finansowego na podjęcie działalności gospodarczej przez inne instytucje i organizacje;

Cel szczegółowy 3: Wzmacnianie współpracy z ośrodkami pomocy społecznej i innymi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Nowym, zdiagnozowanym w ubiegłym roku problemem zarówno krajowego, ale też lokalnego rynku pracy jest sytuacja osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. O ile liczba tych osób nie wydaje się zbyt duża (jest niedoszacowana, jak sygnalizowano w analizie), to sytuacja tych osób jest na tyle trudna, że część z nich zagrożona jest wykluczeniem społecznym. Integracja społeczna i zawodowa tej grupy wymaga dużego zaangażowania pracowników zajmujących się pracą z zagrożonymi wykluczeniem społecznym, środków finansowych i współdziałania instytucji.

Cel szczegółowy 3 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- 1) współpracę Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie i ośrodkami pomocy społecznej gmin powiatu lubaczowskiego w realizacji zadań na rzecz osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez wymianę informacji, organizację prac społecznie użytecznych, Programu Aktywizacja i Integracja i podejmowaniu wszelkich inicjatyw wspierających tę grupę bezrobotnych;
- 2) współpracę z podmiotami ekonomii społecznej mającą na celu integrację bądź reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel szczegółowy 4: Doskonalenie jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie

Wyzwania, które stoją przed publicznymi służbami zatrudnienia w związku ze zmianami zarówno wspólnotowej jak i krajowej polityki rynku pracy, wzrost oczekiwań osób bezrobotnych i pracodawców skutkują koniecznością dostosowania struktur oraz sposobu pracy administracji publicznej do nowych wzorców i zmieniającego się rynku pracy.

Cel szczegółowy 4 będzie realizowany w szczególności poprzez:

- 1) doskonalenie i nabywanie nowych umiejętności zawodowych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie poprzez udział w szkoleniach i warsztatach dopasowanych odpowiednio do oczekiwań i poziomu umiejętności poszczególnych osób;
- 2) promocję usług i instrumentów rynku pracy dzięki opracowanym materiałom informacyjnym i promocyjnym oraz bezpośrednie kontakty z pracodawcami;
- 3) podnoszenie jakości i przejrzystości informacji zamieszczanych na stronie internetowej;
- 4) dokonywanie analiz i prognoz ułatwiających dostosowanie działań Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie do oczekiwań lokalnego rynku pracy.

PODSUMOWANIE

Powiatowy program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2015–2020 przyczyni się do aktywizacji szerokiej grupy osób, począwszy od ludzi młodych pozostających bez pracy, aż do osób w wieku przedemerytalnym, promował będzie aktywność zawodową, a tym samym zapobiegał będzie rozwojowi długotrwałego bezrobocia. Dodatkowo ułatwi on powrót na rynek pracy osobom niepełnosprawnym. Program ten będzie sprzyjał racjonalnemu gospodarowaniu i wydatkowaniu środków finansowych, które pozyskiwane będą na ten cel z różnych źródeł, a mianowicie z:

- Funduszu Pracy,
- Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Budżetu samorządów i środków od pracodawców.

Środki finansowe, które otrzyma powiat lubaczowski przyczynią się do popularyzacji instrumentów rynku pracy, a tym samym do poprawy sytuacji bytowej jego mieszkańców.

Osiągnięcie celu głównego oraz pozostałych celów w sześcioletniej perspektywie, a tym samym uzyskanie poprawy na lokalnym rynku pracy, będzie możliwe dzięki zaangażowaniu wszystkich partnerów, którzy swoje umiejętności, doświadczenie i posiadane zasoby wykorzystają do działań na rzecz wzrostu miejsc pracy w lokalnym środowisku.

Zrealizowanie przyjętych założeń uzależnione będzie jednak w dużym stopniu od zmian w sytuacji gospodarczej regionu, aktywności i możliwości partnerów lokalnego rynku pracy oraz efektywności działań w zakresie pozyskiwania środków na realizację projektów z szeroko rozumianego obszaru rynku pracy.

Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie i ewentualną aktualizację Programu będzie Powiatowy Urząd Pracy w Lubaczowie. W trakcie realizacji programu na bieżąco będzie prowadzony monitoring, mający na celu określenie postępu we wdrażaniu poszczególnych celów i działań. Planowane jest sporządzanie rocznych sprawozdań z realizacji Programu podsumowujących całokształt działań i osiągnięte efekty.